ГАЗЭТА РАБОЧА-СЯЛЯНСКАЙ МОЛАДЗІ БЕЛАРУСІ

ПРОЛЕТАРЫ УСІХ КРАЕЎ, ЗЛУЧАЙЦЕСЯ!

ЧЫРВОНАЯ ЗЬМЕНА

ОРГАН ЦЭНТРАЛЬНАГА І МЕНСКАГА КОМІТЭТАЎ ЛЕНІНСКАГА КОМУНІСТЫЧНАГА САЮЗУ МОЛАДЗІ БЕЛАРУСІ

№ 31 (413) Серада, 16 сакавіка 1927 г. | Выходзіць тры разы на тыдню У СЕРАДУ, ПЯТНІЦУ І НЯДЗЕЛЮ | Год выд. VII. | Рэдактар прымае ад 12 да 2 гадз. дню. Сакратар ад 10—12 і ад 2—3 гадз. Тэл. № 903. | Адрас рэдакцыі газэты „Чырвонай Зьмена“: Менск, Комсам. 25.

Комсамол і зьніжэньне цэн.

Усім організацыям і сябрам УсеЛКСМ

Пытаньне аб цэнах партыяй пастаўлена на чале усёй гаспадарчай політыкі. Апошні Пленум ЦК УсеКП(б) у сваіх пастановах аб зьніжэньні адпускных і розьнічных цэн са ўсёй сілай падкрэсьліў тую думку, што політыка цэн зьяўляецца «цэнтральнай экономічнай і політычнай проблемай савецкай экономічнай політыкі на працягу шэрагу год». «У сучасны момант найбольш актуальнай задачай» зьяўляецца зьніжэньне розьнічных цэн на прамысловыя тавары.

Пленум ЦК УсеКП паказвае, што «аграмаднае значэньне для народнай гаспадаркі Саюзу проблемы зьніжэньня цэн патрабуе самага актыўнага ўдзелу ў яе ажыцьцяўленьні ўсіх партыйных, савецкіх, профэсыйных і коопэрацыйных організацый. Адным з рашаючых момантаў у вырашэньні проблемы зьніжэньня цэн зьяўляецца ўцягненьне ў справу ажыцьцяўленьня гэтай задачы шырокіх мас працоўных гораду і вёскі.

Саюз, як масавая грамадзка-політычная організацыя, павінен прыняць актыўны ўдзел у правядзеньні пастаноў партыі аб зьніжэньні цэн, праводзячы гэта чырвонай ніткай праз увесь свой удзел у соцыялістычным будаўніцтве. Удзел ячэек у вытворчым жыцьці павінен быць накіраваны да таго, каб прадпрыемства выпушчала найбольш дзяшовыя і лепшыя якасьцю прамысловыя выбары і тавары. Па гэтай лініі і павінна пайсьці ў першую чаргу праяўленьне ініцыятывы комсамольцаў на вытворчасьці, іх удзел у вытворчых нарадах і правядзеньне праз апошнія прапаноў і мерапрыемстваў у гэтым напрамку. Пад гэтым пунктам пагляду павінен разглядацца ўдзел саюзу ў працы па рацыяналізацыі прамысловасьці, правядзеньню рэжыму экономіі, скарачэньню накладных выдаткаў, павышэньню вытворчасьці працы, барацьбы з прагуламі, безадказнасьцю і г. д., спрыяючы ўсімі гэтымі мерапрыемствамі зьніжэньню абекошту прамысловай продукцыі.

У галіне зьніжэньня розьнічных цэн удзел саюзу павінен выявіцца, перш за ўсё, у дапамозе партыйных організацый у прыцягненьні масаў да барацьбы за зьніжэньне цэн. Трэба шырока разгарнуць працу па азнаямленьню масаў дарослага насельніцтва і моладзі з устанаўліваемымі ВСНГ, Наркамгандлем, Цэнтрасаюзам і іх органамі на мясцох абмяжаванымі накідкамі, прадажнымі цэнамі па розным таварам для асобных раёнаў.

У першую чаргу з гэтым павінны быць добра азнаёмлены самі комсамольцы. Ячэйкі павінны праявіць ініцыятыву ў організацыі шырокай публікацыі абмежаваных накідак і цэн у нізавой сетцы коопэрацыі і дзяржаўнага гандлю «ў формах, даступных праверцы рабочымі і сялянамі», у забясьпячэньне таго, каб усякае зьніжэньне адпускных цэн было даведзена да спажыўца. Па гэтай лініі павінна, галоўным чынам, пайсьці кіраўнічая дапамога з боку камітэтаў саюзу ячэйкам (праз друк, указаньні і г. д.).

У органах і гандлюючай сетцы (магазыны, крамачныя камісіі і г. д.), коопэрацыі, дзяржгандлі працуе значная колькасьць комсамольцаў на кіраўнічай і тэхнічнай працы. Да іх неабходна, у першую чаргу, прад'явіць патрабаваньне праяўленьня ініцыятывы па дапамозе партыі ў правядзеньні розных мерапрыемстваў, зьніжаючых цэны (скарачэньне накідак, лішніх людзей у апараце, лішніх організацый тавараправодзімай сеткі і г. д.) Гэтая праца павінна быць пастаўлена ў сучасны момант, у асяродку ўвагі ячэек УЛКСМ пры органах коопэрацый і дзяржгандлю. Яны павінны разьвіць самую энэргічную працу па садзейнічаньню кантрольным камісіям і органам РСІ ў іх барацьбе з усякімі ненормальнасьцямі ў нашых гандлёвых апаратах.

Асабліва сур'ёзная кіраўнічая дапамога ў правядзеньні паказаных мерапрыемстваў павінна быць зроблена з боку камітэтаў тым ячэйкам у вёсцы, дзе няма парт'ячэек і дзе ў найбольш адлеглых ад гораду вёсках часта адбываецца сплашное самавольства ў існуючых там коопэратывах у адносінах устанаўленьня накідак, атрыманьня прыбытку і г. д.

Усе саюзныя газэты павінны павесьці асьвятленьне на сваіх старонках працы па зьніжэньню цэн такім чынам, каб сапраўды было згрупавана на ёй грамадзкая ўвага ўсіх комсамольцаў і беспартыйнай моладзі. Газэтам трэба сыстэматычна дапамагаць ячэйкам у іх мерапрыемствах па лініі зьніжэньня цэн, публікуючы ў газэтах устанаўліваемыя накідкі, цэны і г. д.

Сакратар ЦК УсеЛКСМ
Н. Чаплін.

Хутка 18-ае сакавіка.

Што ты зрабіў у дапамогу флёту?

Сувязь і зацікаўленасьць расьце.

(Падрыхтоўка да сьвяткаваньня „Парыскай Комуны“ ў Аршаншчыне)

Падрыхтоўчая праца да сьвяткаваньня дню «ПАРЫСКАЙ КОМУНЫ», імя якой носіць наш падшэфны карабель, пачалася ў апошніх лічбах лютага месяцу.

Для гэтай мэты па ініцыятыве саміх ячэек організаваліся вечары, збор ад якіх пайшоў на пакупку падарункаў нашым падшэфным маракам.

Побач з гэтым на вечарох адбываліся добраахвотныя зборы.

На кожным з організаваных вечароў праводзіліся гутаркі аб Чырвоным флёце. У гутарках прымала ўдзел большасьць прысутных. Задаваліся шмат пытаньняў не толькі з боку комсамольцаў, але таксама і беспартыйнай моладзьдзю.

Праводзімая падрыхтоўчая праца да флёцкай кампаніі спрыяла ажыўленьню масавай працы ў комсамольскіх клюбах. Лепш за ўсё аб гэтым кажа павялічэньне наведваемасьці рабочай моладзьдзю аршанскага гарадзкога комсамольскага клюбу, у якім маецца ваенна-флёцкі куток і ваенна-флёцкая бібліотэка.

Раённыя камітэты Комсамолу за выключэньнем двух-трох ужо ўнесьлі ўсе грошы на карысьць флёту, вызначаныя для іх па разьверстцы. Вось, напрыклад, горацкі райком унес грошы нават звыш разверсткі.

Наша аршанская організацыя паставіла прад сабой задачу накіраваць працу па лініі далейшага паляпшэньня працы па сувязі з лінкорам «Парыская Комуна».

ЦЕЛЬПУХОЎСКІ.

Аб чамадане.

(Менск).

Цікава зьбіралі падарункі ў Беларускім Пэдагогічным Тэхнікуме.

У агульным памяшканьні кожны студэнт падрыхтоўваў нешта.

А ў калідорчыку сакратар комсамольскай ячэйкі Гарбачэнка з групай хлапцоў, з якіх адзін таскаў чамадан, абыходзілі пакоі інтэрнату. Чамаданчык хутка напоўніўся. Вось збор у адным інтэрнаце скончыўся, пайшлі ў другі, што супроць электрастанцыі.

Цікава было глядзець, як Гарбачэнка наперадзе, а за ім хлапец з чамаданам беглі па вуліцы і ззаду цалая вераніца студэнтаў.

Падарункам другога інтэрнату месца ў чэмаданчыку ўжо было мала. Прыходзілася несьці ў руках.

Папіросы, кнігі, насавыя хустачкі, значкі КІМ'у, алоўкі, блёк-ноты і на кожнай рэчы маленькія надпісы.

Памятным застанецца дзень збору падарункаў у Белпэдтэхнікуме.

Р. Г-н.

Усім райкомам ЛКСМБ Менскай вакругі.

Акругком ЛКСМБ прапануе паставіць у выглядзе інформацыйнай абвесткі на агульных сходах ячэек паведамленьне аб конкурсу на распаўсюджваньне газэты, які зараз праводзіцца газэтай „Чырвоная Зьмена“.

Умовы конкурсу—глядзі на гэтай старонцы газэты

Нам. Сакратара АК Н. РУБІН.

Загадчык АПА КАЗАНАЎ.

Перавыбары гарадзкіх саветаў.

Моладзь уносіць дзелавыя папраўкі

Толькі вось чыгуначнікі падкачалі.

Запіс пачынаецца -- а 3-яй, а з працы прыходзіш--а 5-ай.

(Менск школа ФЗВ поліграф вытворчасьці).

Сёньня ўпяршыню наша школа самастойна заслухоўвае справаздачу аб працы Менскага Гарадзкога Савету.

Ленінскі куток перапоўнены вучнямі, выпускнікамі, інструктарамі.

Уважліва заслухоўваецца даклад і садаклады аб працы Гарсавету.

А пасьля дакладу—запытаньні:

— Якія маюцца рэзультаты ў профтэхасьвеце?

— Чаму яшчэ няма трамваю?

— Чаму рабочым не даецца скідка на ваду і электрычнасьць у дамох прыватных гаспадароў?

У спрэчках выступіла дзесяць, а з іх шэсьцера—комсамольцы. Галоўным чынам выказваліся па сваёй «спэцыяльнасьці».

А адначасова адзначылі, што на ваколіцах замест коопэратыўных крам — піўныя; рабочы ніколі ня можа пайсьці ў амбуляторыю пасьля працы, бо там запіс пачынаецца а трэцяй гадзіне, а праца канчаецца па фабрыках і майстэрнях а 5-й.

У рэзолюцыю кожны з прысутных уносіў папраўкі і дадаткі. Ацэнка працы Гарсавету-- знайсьці здавальняючай.

ЗІЛІН.

Здаровы організм, вытрымаеш...

(Менскі тэхнікум шляхоў зносін).

Як толькі скончылася справаздачная кампанія, адразу-ж моладзь чакала выбараў новага дэпутату.

Надышоў дзёнь перавыбараў. На сход зьявілася амаль што ўся братва. Да наказу дабавілі пункты аб аздараўленьні моладзі.

— Прыходзіш у амбуляторыю, а доктар і кажа:—малады, брат, у цябе здаровы організм, вытрымаеш... Так глядзець на моладзь нельга.

З дадаткамі наказ зацьверджаны.

А вось і выбары дэлегата.

— Хто за тав. ВАСІЛЕЎСКАГА?

Падынялі рукі аднагалосна. Ды чаму-ж і це абраць, калі дзелавы хлапец.

М. КРУК.

Конка непакоіць чыгуначнікаў.

(Мясцовы камітэт службы эксплёатацыі і сувязі ст. Менск Заходніх чыгунак).

На перавыбарчы сход з 390 чыгуначнікаў зьявілася 300. Моладзі з іх—57.

Калі ўсе расьселіся, у рукох дакладчыка забялеў наказ.

Чыгуначнікі, абгаварваючы наказ, не аднэй дробязі ня ўпусьцілі, не адно запытаньне не засталося забытым.

— Трэба выдаваць дармовыя, альбо танныя абеды беспрацоўным і іх сем'ям.

— Адразу-ж трэба распачаць брук вуліц на акраінах гораду, трэба павялічыць лік ліхтароў на акраінах, трэба ўзмацніць міліцэйскія пасты.

— Трэба прыняць усе захады Гарсавету, каб замест конкі ў Менску быў пабудаваны трамвай.

Узмацвіць нагляд на рынках за прадажай малака. Урэгуляваць пытаньне аб хуткай дапамозе.

Дэпутатамі абраны трое. Сход прайшоў жвава, дзелавіта.

ЧЫГУНАЧНІК.

Патрэбен студэнцкі клюб.

(Белпэдтэхнікум і настаўніцкія курсы).

Вакол наказаў ўзьніклі бурныя спрэчкі, накіраваныя на паляпшэньне студэнцкага жыцьця.

Тут юнакі-студэнты пэдтэхнікуму і настаўніцкіх курсаў не шкадавалі свайго краснамоўя.

Наказ быў дабаўлены наступнымі абзацамі:

— Утварыць у Менску студэнцкі клюб.

— Павесьці плянавую барацьбу з беспрытульнасьцю.

— Студэнты павінны карыстацца дапамогаю ва ўсіх амбуляторыях.

— Студэнты павінны мець права на ільготны праезд па концы, аўтобусах.

У дэпутаты абраны Адамчук, Даўгаполаў і Туравец.

А пасьля сходу:

Трэба спадзявацца, казалі студэнты, што Гарсавет у гэтым годзе вырашыць шмат нахварэўшых студэнцкіх пытаньняў; мабыць у гэтым годзе вырашыцца старое пытаньне са студэнцкім клюбам.

— Дазвол, дык ёсьць, а вось грошыкаў пачакаем ад Гарсавету.

В.

Калі хочаш дармова атрымаць у красавіку месяцы часопіс «МАЛАДНЯК», дык выпішы «Чырвоную Зьмену» ня менш чым на тры месяцы.

Нарада па турызму

У сераду, 16-га сакавіка, а 6-ай гадзіне ўвечары, у памяшканьні залі пасяджэньняў ЦК ЛКСМБ (вуліца Карла Маркса) склікаецца нарада па пытаньню аб турызьме.

Акрамя ўсіх тых, якія цікавяцца гэтым пытаньнем, таксама запрашаюцца наступныя т. т.: Душман, Леў, Савіч, Гадзінскі, Петроченка, Брадоцкі, Дайнеко, Хвасьцюк, прадстаўнікі ЦБ «Краязнаўства-Казак, М. Касьпяровіч, Задорын, Гальбрайх, Адзінец, Галодка, Пякарчык, Ліўшыц, Казанаў, Гурэвіч, Рубін, С. Хейфец, сакратары і загадчыкі АПО райкомаў Менску, прадстаўнікі спортгурткоў: будаўнікоў, саўгандслужачых, клюбу КІМ'а ад чыгуначнай ячэйкі і заводаў «Энэргія» і «Беларусь». Уваход—вольны.

Рэдакцыя газэты „Чырвоная Зьмена“

В. С. Ф. К.

ХТО Ў ЛЕС, ХТО ПА ДРОВЫ.

Праўленьне Лесбелу займае даволі салiднае памяшканьне на першым паверсе дому Вышэйшага Савету Народнай Гаспадаркі.

Пры ўваходзе зварочваюць на сябе ўвагу прабягаючыя па калідору—машыністкі, бухгальтэры.

Стаіш сябе так у лесбелаўскім калідорчыку і глядзіш праз адчыненыя дзьверы ў рабочыя пакоі. Там над кожным сталом нахіліўшыся чал. піша альбо вылічае. Галоўбух клапатліва слухае кагосьці на тэлефону.

Кідаецца ў вочы вялізарная армія супрацоўнікаў. Вось думаеш сябе, разгарнуў Лесбел сваю працу, ніхто з ім не параўніцца.

Пры адным абсьледваньні РСІ штат Лесбелу быў устаноўлен у 43 штатных адзінкі. А ў сучасны момант апарат ужо налічвае 75 чал.

Ну што-ж тут такога—падумае хто не будзь. Важная гаспадарчая ўстанова. Звароты растуць. Разгортвае, значыцца, сваю дзейнасьць.

І нічога дзівоснага няма ў тым, што штат праўленьня павялічыўся на 67 проц.

А вось паслухайце. Ці так гэта.

Па падлікам РСІ зварот Лесбелу ўзрос за гэты-жа час толькі на 25 проц.

Павялічэньне штату галоўным чынам дакранулася комэрцыйнага аддзелу, дзе мы маем павялічэньне на 11 адзінак, кіраўніцтва справамі на 11 адзінак і вытворчага аддзелу на 5 адзінак.

З кіраўніцтва справамі вылучана спэцыяльная статыстычна - экономічная частка на чале з двумя загадчыкамі.

Час бяжыць.

Прышоў і пачаў уступаць у свае правы жорсткі рэжым экономіі.

Запалохаліся і ў Лесбеле. І малайцы. Не адставаць жа ім ад другіх. У «Звезде» № 54 ад 6 сакавіка на старонцы 3 мы чытаем: «Супрацоўнікам апарату праўленьня Лесбелу павялічана заработная плата бяз згоды пытаньня з профсаюзамі. Няправільная прыбаўка вызначаецца ў 22.476 руб. у год». «Барысаўскае аддзяленьне Лесбелу пазбавіла рабочых лазьні, побач з гэтым выдала аднаму з «замов» 200 руб. на лячэньне».

Вось дзе сапраўдна «яснае», «належнае» ўразуменьне рэжыму экономіі.

Невядома, ці зьніжацца пры гэткім становішчы цэны на дровы, мэблю.

Запраўды ў Лесбеле, як кажа прыказка: хто ў лес, а хто па дровы.

Р. Г.

Як дарэмна паехаць у Ленінград?

Конкурс на распаўсюджваньне „Чырвонай Зьмены“.

Ячэйкі за працу!

Абвяшчаецца **конкурс на распаўсюджваньне газэты «Чырвоная Зьмена».**

Умовы:—неабходна сабраць у сакавіку і красавіку месяцы ня менш 45 трохмесячных падпішчыкаў, пры чым **прэміі выдаюцца тым, хто збярэ найбольшы лік падпішчыкаў.**

У конкурсе могуць удзельнічаць, **як ячэйкі цалкам, так і ўпаўнаважаныя па друку, і асобныя комсамольцы.**

Падпіска і грашовыя сумы ўдзельнікаў конкурсу павінны накіроўвацца **выключна** ў кантору Выдавецтва «Чырвоная Зьмена» (Комсамольская вул. д. № 25).

Прэміі: — 6 дармовых месц (**уключае білет на чыгунку, яда, наведваньне музэяў, тэатраў і г. д.**) у надыходзячай у маі экскурсіі па маршруту—Менск—Ленінград—Волхаўбуд—Кранштадт.

Сьпіс атрымаўшых прэміі будзе апублікаваны ў газэце ў першых лічбах мая.

У барацьбе за здароўе

Ахайнасьць, чыстата, барацьба за здаровае жыцьцё.

За прапановы Брадоцкага.

І ў дзяшовай адзежцы можна чыстым быць. Трэба біць на патаненьне жыцьця,—Падтрымоўваю т. Брадоцкага.

Азнаёміўшыся з дыскусыйным артыкулам тав. Брадоцкага і водгукам на яго некаторай часткі таварышоў, я знашоў далёка няправільны погляд на некаторыя моманты барацьбы за аздараўленьне рабочай моладзі. Мне здаецца, што гэты няправільны погляд стаўся таму, што таварышы вельмі мала знаёмы з бытам нашага рабочага маладняка.

Трэба навучыцца жыць.

Кажучы аб нярашлівасьці нашага юнацтва ня варта тлумачыць яе толькі малым заработкам маладога рабочага, як гэта робіць тав. Крук у сваім артыкуле («Ч. З.» № 25).

А скажыце, калі ласка, колькі такіх маецца таварышоў, якія атрымоўваючы ня менш за свайго таварыша па кваліфікацыі, ходзяць у апорках, у палатаных сьвітках, у той час як яго-ж таварышы носяць чыстую адзежу, добрыя боты.

І гутаркі аб тым, што дрэннае экономічнае становішча моладзі нараджае нярашлівасьць, недаеданьне, ні на чым ня грунтуюцца. Трэба прывучыцца да плянавага жыцьця ў асабістым побыце. Трэба выжыць разгульнае жыцьцё, якое прысутна некаторай частцы нашага маладняку.

За вельмі кароткі тэрмін хлапец прагульвае альбо прапівае ўсю сваю пэнсію, а потым... хоць зубы кладзі на паліцу—чорствы хлеб, вада.

„Вышэй пупа ня скокнеш“.

Цяпер аб другім. Хто-ж ня ведае, што з паляпшэньнем экономічнага становішча моладзі, павялічэньнем заработнай платы, лягчэй усяго гаварыць, лягчэй усяго будзе ажыцьцяўляць барацьбу за здароўе. Але мы пытаем: ці не пустыя гэта байкі, якія выходзяць з языкоў нашых некаторых актывістых? На майму, так яно і ёсьць. Колькі ні кажы, колькі ні крычы, усё роўна **вышэй пупа ня скокнеш**. Таксама і тут. Кожны з нас ведае, што заработная плата у нас ня будзе расьці гэткімі скачкамі, які-б далі магчымасьць адразу шмат чаго зрабіць у сэнсе аздараўленьня, у сэнсе паляпшэньня кватэрных умоў, харчаваньня і г. д.

Зараз трэба біць на патаненьне жыцьця, на ўдзел моладзі ў барацьбе за зьніжэньне цэн. Вось, што можа прывесьці да лепшага, больш таннага жыцьця.

Ня дрэнная справа абзавесьціся добраю кватэраю, паехаць на курорт, у санаторый, у дом адпачынку. Але мы яшчэ бедныя і доўга яшчэ прыдзецца чакаць пакуль уся гэтая «раскоша» будзе заваёвана нашай рабочай моладзьдзю. Мы яшчэ ня можам ставіць рубам пытаньне перад профсаюзамі і страхкасамі, што калі ў нас мэдагляд прызнаў неабходным адпачынак і лячэньне для 100 чалавек моладзі, дык калі ласка, пашліце іх усіх у дамы адпачынку. Ставіўшы так пытаньне, наўрад ці што выйдзе.

Усімі мерамі падтрымоўваю тав. Брадоцкага у пытаньні аб аздараўленьні рабочай моладзі, якія высунуты ім у яго «прапановах».

Цэнтрам увагі трэба паставіць: ахайнасьць, чыстату, барацьбу за здаровае жыцьцё. Гэта нам дасьць вялікую дапамогу пры аздараўленьні рабочай моладзі.

Вадзім Камар.

Прачніцеся маладыя чыгуначнікі!

Чаму-б нам не паехаць у Крым ці Каўказ?

У мінулым годзе вытворчым мэдаглядам падросткаў у нас у вузьле была прызнана неабходным пасланць у дамы адпачынку, санаторый са 190 прашоўшых мэдагляд—65 чалавек. Агляд абхапіў фабзавуч, тэхнікум шляхоў зносін, а на вытворчасьці падросткаў ня было.

За летні сэзон 1926 году мы ледзьледзь здолелі прапусьціць праз дамы адпачынку усяго 35 чалавек моладзі да 23-х год узростам.

З гэтага я раблю вывад, што моладзі трэба самой організаваць адпачынак, бо, як відаць з вышэй сказанага, нельга ахапіць усёй хворай моладзі дамамі адпачынку, курортамі і санаторыямі.

Надыходзіць кампанія водпускаў. Для нас, чыгуначнікаў, праезд па чыгунцы—дармовы. Чаму-б не з'організавацца групкамі і не паехаць улетку ў Крым, Каўказ адпачыць. Затрат асабліва буйных ня трэба, таму што жыцьцё там не дарагое.

Я прапаную чыгуначным ячэйкам Комсамолу заняцца цяпер гэтым пытаньнем, вывучыць яго, а потым і самым стаць ініцыятарамі ў гэтай справе.

Неабходна толькі ініцыятыва.

В. К.

АД РЭДАКЦЫІ—Зараз, паміж іншым, пастаўлена пытаньне аб організацыі ўсебеларускага таварыства турыстаў, якое будзе існаваць пры рэдакцыі газэты «Чырвоная Зьмена».

ХТО жадае дарэмна ПАЕХАЦЬ у Ленінград-Волхаубуд?

ШТО для гэтага трэба ЗРАБІЦЬ???

Аб гэтым глядзі абвестку у газэце

Раўнаньне на лепшых!

Менскі вопыт

— Што гавораць вучні аб політшколах. — Увядзеньн[е] агульна-адукацыйных прадметаў у політшколах ня мэтазгод[на], за выключэньнем беларускай мовы. — Зроблены крокі па[...] ляпшэньня самастойнай працы, але гэта недастаткова: ёсьц[ь] выпадкі, калі вучні не знаёмы з грунтоўнымі пытаньнямі. — Трэба больш увязваць вучобу з вытворчасьцю, практычна[й] працай вучняў, з працай ячэйкі.

(У парадку абмену думкамі).

Конкурс політшкол.

Па матар'ялам праведзенага МенАК абгляду гарадзкіх політшкол можна зрабіць некаторыя папярэднія вынікі і паставіць шэраг пытаньняў для будучага навучальнага году.

Аб месцы політшкол у галіне політадукацыі рабочай моладзі.

Програма політшкол, хоць і ахоплівае ўсе галоўныя пытаньні політычнае граматы—за адзін навучальны год ня можа быць прапрацована, калі мы ставім сваёй мэтай глыбокую не прапрацоўку (а толькі так мы можам ставіць пытаньне ў 1927-годзе).

Яна будзе скончана, але ў выніку політвучобы вучні атрымаюць толькі схэматычныя веды. Аб школе вучні гавораць: «Вывучаем тое самае, што і ў мінулым годзе—абрыдла». «Цяжка вывучаць політ. грамату ня ведаючы граматы агульнай». «Вельмі цяжка прайсьці ўсю програму грунтоўна за дадзены ў політшколе час».

Увядзеньне агульна-адукацыйных прадметаў у політшколах—не мэтазгодна за выключэньнем беларускай мовы, пры тых сродках, якія на школы адпушчаны, бо немагчыма паставіць для выкладаньня іх досыць кваліфікаваных кіраўнікоў, закупіць неабходныя падручнікі, да і програмы іх (прыродазнаўства) «ад зямлі адарваны, а да неба не дастаюць». Агульна-адукацыйныя прадметы ў політшколах—прышыты хвост.

Адгэтуль вывад: політшколы, як форма атрыманьня політычных ведаў рабочай моладзьдзю—сябе ізжываюць. Неабходна рашуча дамагацца пашырэньня ВШРМ, на будучы навучальны год, аставіўшы політшколы толькі для тых таварышоў, якія ня могуць быць ахоплены ВШРМ і паставіць магчыма пытаньне аб скарачэньні ліку вучэбных дзён у ВШРМ.

У сувязку з гэтым стаіць пытаньне аб вучнях у політшколах, якія наведваюць сямігодкі, розныя курсы і г. д. Лік іх у гарадзкой школе (напрыклад, даходзіць да 30 проц., у Ляхаўскай да 26,5 проц.), што тлумачыцца нездаволеньнем таварышоў пастаноўкай грамадазнаўства ў сваіх вучэбных установах.

Неабходна ў політшколы прымаць толькі рабочую моладзь, побач з гэтым дабівацца паляпшэньня пастаноўкі грамадазнаўства ва ўсіх іншых навучальных установах.

Якасьць вучобы.

Ёсьць у нашых школах шэраг дасягненьняў, як: сталая сыстэма працы, плянавасьць, увязка з пастановамі 15 парт. конфэрэнцыі, скарыстаньне, хаця і ў вельмі нязначным ліку, мастацкай літаратуры і газэт, распрацоўка пісьмовых заданьняў да кожнай тэмы і г. д.

У школе, таварышы, ня гледзячы на схэматычнасьць, атрымалі вядомы лік веdaў, дапамагаючых ім разьбірацца ў акаляючым жыцьці.

Зроблены ўжо крокі па дачы навыкаў самастойнай працы (папярэдняя працоўка матар'ялу па падручніку), а[ле] ўсё гэта яшчэ недастаткова.

Наглядаюцца выпадкі, калі вучні н[е] знаёмы з грунтоўнымі пытаньнямі выв[у]чаемага. На пытаньне: «як адносіліся с[...] да вайны 1914 г.?» адказаў толькі ад[зін] таварыш з групы. Альбо: «часовы ўр[ад] ня даў сялянам зямлі, а чаму—зар[аз] успомню».

Для часткі вучняў некаторыя п[ы]таньні засталіся нявысьвятлены[мі]: «У СССР соцыялізм не пабудуеш».

«Не згаджаюся з тым, што нема[г]чыма павысіць зарплату рабочым».

«Эксплёатацыя на савецкіх фабр[ы]ках існуе—бо прыбавачная кашт[оў]насьць ідзе не на соцыялістычнае б[у]даўніцтва, а на аўтамабілі гаспадарч[ым] працаўнікоў».

«Ня можа быць, каб такія павад[ы]ры, як Троцкі, Зіноўеў—намылялі[ся]. Нам, напэўне, ня ўсё аб іх гавораць».

Програмы—занадта грамоздкія, а[...] тэма абхоплівае шмат пытаньняў, [на] прыклад: «Люты—НЭП», «1905 г.[...] 1917 г.» і г. д. Тое самае і з падру[ч]нікамі. На лябараторным дню занятк[аў] т. т. не пасьпяваюць прачытаць ус[е] заданьня (16, а то і больш старон[ак]) і, зразумела, не пасьпяваюць прап[ра]цоўваць шэраг падсобных матар'ял[аў] як газэта, мастацкая літаратура і г. [д.]

У другі дзень заняткаў гутар[кі] таксама праводзіцца ў схэматычным [ві]дзе па той самай прычыне.

У будучым навучальным годзе п[рый]дзецца программу скараціць.

«Для замацаваньня вывучаемага ў [по]літшколах і ажыўленьня працы політш[кол] мэтазгодна практыкаваць: агульныя к[он]фэрэнцыі вучняў па высьвятленьню а[с]на цяжкіх пытаньняў, дыскусіі на не[ка]торым узлавым пытаньням пад кір[аў]ніцтвам кваліфікаваных т. т., ўнут[ры] школы, паміж школамі, політ. баі [па]групамі, сябрамі аднэй групы, невялі[кія] даклады таварышоў на групе з далейш[ым] абгаварэньнем і г. д.

Сувязь з вытворчасьцю, пра[к]тычнай працай вучняў і ячэ[й]камі

Адно з хворых пытаньняў у жы[цьці] школ—гэта амаль што поўнае адсу[т]насьць сувязі з вытворчасьцю і ячэй[камі]. Пасьля перапынку наведваньне шк[олы] упала да 60 проц. Ячэйкі ня прыма[лі] удзелу ў ліквідацыі гэтага недахопу і[...] огул у будаўніцтве школы, няма ніво[д]най ячэйкі, заслухаўшай даклад школы, а[б] свайго вучня. Калі прадстаўнік ад яч[эйкі] прыходзіць у школу, ён абмяжоўва[ецца] праверкай наведваемасьці сваіх вучня[ў], не сачыць за агульнай іх вучобай.

Кіраўнікі школы з вытворчасьц[цю] зьвязаны, у выніку чаго ня могуць б[ы]ваць заняткаў на вытворчым матар'ял[е].

Неабходна у хутчэйшы тэрмін аб[го]рыць пытаньне аб наведваемасьці ў [шко]лах і працы школ наогул.

Прымацаваць кіраўнікоў школ[ы] тых ячэек, дзе састаіць грунтоўная [частка] комсамольцаў данай групы.

Ц. Гурві[ч]

ДЗЕСЯЦЬ ГОД ТАМУ НАЗАД.

(Як паўстаўшы народ скідаў уладу цара).

Які дзень трэба лічыць пачаткам лютаўскай рэволюцыі?

Яшчэ і да гэтага часу некаторыя лічаць, што пачатак быў зроблен 23-га лютага (па старому календару), у міжнародны жаночы дзень. Іншыя думаюць, што пачаткам трэба лічыць 25 лютага, калі рабочыя Ленінграду наладзілі агульную забастоўку.

І сапраўды, з гэтага дню ўжо ўсё насельніцтва выразна адчула рэволюцыю. Толькі адна царская ўлада засталася сьляпою і спадзявалася, што хутка ўсё заспакоіцца.

Амаль ня ў самую гарачую пару рэволюцыі цар Мікалай пасылаў сваёй жонцы ў Царскае сяло тэлеграму: «Надвор'е вельмі добрае. Спадзяюся, што адчуваеце сябе добра і спакойна».

А падзеі разгортваліся.

Дзяржаўная Дума стараецца адкрыць вочы ураду на ўзрастаючае нездаволеньне народу. Але гэта не памагае. Царскі ўрад рыхтуецца задушыць беспарадкі пры дапамозе ўзброенай паліцыі і казакоў.

Па горадзе раскідаюцца проклямацыі:

«У Дзяржаўную Думу з прашэньнямі і рэзолюцыямі—клічуць меншавікі». «За-Неўскі к салдатам, да аружжа!—клічуць бальшавікі».

Петраград хвалюецца. Адбываюцца мітынгі. Чутна страляніна. Поліцыя робіць арышты.

27 лютага (12 сакавіка) раніцою Старшыня Дзярж. Думы Радзянка паслаў цару другую тэлеграмму:

«Становішча пагаршаецца. Настаў апошні час, калі рашаецца лёс айчызны і цара».

Мікалай сказаў на гэта: «Ізноў мне пішуць рознае глупства».

Напярэдадні Дзярж. Дума была абвешчана распушчанай, але члены Думы парашылі не разыходзіцца і утварылі Часовы Камітэт Дзяржаўнай Думы.

Пакуль у Думе радзіліся, падзеі шпарка разгортваліся. Да паўстаўшага народу пачалі далучацца першыя палкі. Да салдат далучыліся некаторыя афіцэры.

Хутка забралі склады з зброяй,

занялі Петрапаўлаўскую крэпасьць і пашлі вызваляць з турмаў арыштаваных рэволюцыянэраў.

У 9 гадзін вечару ў Таўрычаскім палацы адчынілася пасяджэньне савету рабочых дэпутатаў. На гэтым пасяджэньні пастанавілі зьяднаць рабочую і салдацкую організацыі і назваць саветам рабочых і салдацкіх дэпутатаў. У той жа дзень было атрымана паведамленьне, што да паўстаўшых далучыўся Кроншадт.

Савет рабочых дэпутатаў пачаў дзейнічаць, адабраў у поліцыі зброю і ўзяў у свае рукі дзяржаўную казну.

28 лютага Дзяржаўная Дума назначыла ў міністэрства асобных камісараў. Да Петраграду далучылася Масква.

Хваля рэволюцыі перакінулася з сталіц на ўсю краіну

1 сакавіка Мікалай прыехаў са сваім поездам у Пскоў. На другі дзень ён адмовіўся ад прастолу. Часовы камітэт Дзярж. Думы прымаў захады, каб на месца Мікалая пасадзіць яго насьледніка, або цара Міхаіла ці Мікалая Мікалаевіча.

Увечары 2 сакавіка быў утвораны часовы ўрад

на чале з князем Львовым. Керанскі быў назначан міністрам юстыцыі.

2-га сакавіка пачалі надыходзіць весткі аб далучэньні да рэволюцыі шмат якіх провінцыяльных гарадоў.

3-га сакавіка Выканаўчы Камітэт Петраградзкага Савету вынес пастанову арыштаваць дынастыю Раманавых.

Рэволюцыя ў гэты час ахапіла ўвесь край

4 сакавіка атрымана паведамленьне аб паўстаньні матросаў на суднах Балтыцкага флёту.

Цара Мікалая з сям'ёю арыштавалі толькі 9 сакавіка ў Царскім Сяле і пасадзілі іх пад вартаю ў царска-сельскі палац.

Праз некалькі дзён была скасавана кара сьмерцю, утвораны Саветы сялянскіх дэпутатаў у Маскве і іншых гарадох.

Такім чынам, побач з буржуазным часовым урадам існаваў Савет рабочых дэпутатаў

Але буржуазны ўрад нічога ня даў народу і супроць яго пачало расьці нездаволеньне асабліва з таго часа, як прыехаў з загранiцы Ленін. Бальшавікі патрабавалі: «Уся ўлада саветам», «Безадкладны мір», «Прызнаньне зямлі уласнасьцю дзяржавы», «Рабочы кантроль над вытворчасьцю».

Цяжкія часы прышлося перажыць рабочым і сялянам на шляху рэволюцыйнае барацьбы. За гэты час (з красавіка па кастрычнік) была падрыхтована перамога рабочых і сялян і зьнішчана ўлада буржуазіі.

Б. І.

Увязвалі з мясцовымі ўмовамі.

(Мястэчка Янавічы. Сураскага раёну).

У нас у мінулым годзе політшколы зусім ня было. Працавалі яшчэ па старому шаблону політгурткі, якія амаль што ніякай карысьці не давалі.

У гэтым годзе ў Янавічах мы маем політшколу II-ой ступені, політшколы I-ай ступені на беларускай і яўрэйскай мове.

Соцыяльны склад усіх школ такі: рабочых—33, кустароў—9, сялян—9, служачых—7, дзяцей рабочых—6, дзяцей кустароў—2, іншых—5.

У політшколе II-ой ступені да 5 лютага прапрацована 8 гутарак па програме, праведзена 2 паўторных заняткаў, зроблена 2 пісьмовых працы.

Програма ўвязвалася з мясцовымі ўмовамі. Былі прапрацованы заданьні: 1) праца Нацсавету, 2) праца мясцовага коопэратыву, 3) кіраўніцтва парт'ячэйкі мясцовымі організацыямі, 4) прыклады грубага нарушэньня комсамольскай дысцыпліны, 5) як ажыцьцяўляецца пролетарскае кіраўніцтва ў комсамольскай ячэйцы.

У школах I ступені мясцовых заданьняў не было. Таксама там распрацована 8 гутарак з програмы, статут КСМ і вынікі Ліпнеўскага пленуму ЦК і ЦКК.

Програма па магчымасьці увязвал[ася з] пастановамі 14 зьезду і 15 партк[онфэ]рэнцыі.

У беларускай школе I-ай і II-ой [сту]пені уведзен беларускі час. Яўрэ[йская] школа працу вядзе на яўрэйскай мо[ве].

Зацікаўленасьць вучобай добрая[...] гул наведваньне ў школах 85 проц.

Другі дзень вучобы ў школах а[...]ковы і ён сябе апраўдаў.

Парт'ячэйка таксама наглядае за[...]цай школ і партперасоўка, якая [...] працавала, значна дапамагала у мэт[аз]най пастаноўцы, асабліва ў групах [...] ступені.

За ўвесь час заняткаў пра[...] школамі вечар самадзейнасьці і 2 в[ечары] пытаньняў і адказаў.

Як недахоп у працы можна л[ічыць] тое, што ў групах I-ай ступені ня была пастаўлена праца на падагулів[...] і ня ўвязвалася програма з мясц[овымі] умовамі.

У яўрэйскай школе былі ра[...] падручнікі.

Не праводзілася праца з газэта[мі, не бы]ла было дадатковага матар'ялу.

ТАЎБ[...]

У РАШУЧАЙ БАРАЦЬБЕ за зьніжаную цану

У рабочым квартале гораду, на вуліцы глухога мястэчка, у раскіданых па абшары вёсках ужо адчуваецца зьніжэньне цэн.—Ужо шмат чаго зроблена, але яшчэ больш засталося зрабіць.—Упрасьціўшы і ўдасканаліўшы наш гандлёва-прамысловы апарат, пазбавіўшыся ад лішніх накідак, мы зможам удзешавіць тавары.—Рабоча-сялянская моладзь павінна быць на перадавых позыцыях у барацьбе за зьніжаную цану!

ПРЫДЗЕМ НА ДАПАМОГУ КАМІСАРЫЯТУ
Памятуй малады спажывец:

— Кампанія па зьніжэньню розьнічных цэн, якую зараз праводзяць партыя і Савецкая ўлада ня можа прайсьці міма ўвагі шырокіх мас моладзі—так сказаў нашаму супрацоўніку ўпаўнаважаны рэспубліканскай камісіі п зьніжэньню цэн **таз. Найдус.**

Якія-ж задачы паўстаюць перад усёй рабоча-сялянскай моладзьдзю ў зьвязку з гэтай кампаніяй?

— Кожны комсамолец, кожны малады рабочы і селянін, прыходзячы ў коопэратыў, не павінен быць пасыўным спажыўцом, купляючым тавар, адлічваючым касіру грошы —і толькі. Моладзь павінна пазнаёміцца з прэйс-курантам і ўпэўніцца, што цэны, якія там выстаўлены, адпавядаюць цэнам прадаўца. **Гэтым мы пазбавімся выпадкаў самавольнага павышэньня цэн прадаўцамі.**

Наш-жа масавы спажывец у большасьці выпадкаў адзначаецца неактыўнасьцю і часта купляе не запытаўшыся загадзя пра цану. **Некаторыя нават і ня ведаюць аб самым існаваньні прэйскурантаў.**

Комсамолец павінен прымаць актыўны ўдзел у дзейнасьці коопэратыўных камісій пры сваёй установе. **Ён павінен цікавіцца пытаньнямі спрашчэньня гандлёвага апарату, барацьбы з бюрократызмам і г. д.**

Асабліва важная задача ўскладаецца на комсамольцаў непасрэдна працуючых ля прылаўкаў. **Яны павінны пільна сачыць за ажыцьцяўленьнем дырэктыў Наркамгандлю аб зьніжэньні цэн, свачасова даводзіць аб іх да ведама спажыўца, змагацца з накідкамі і г. д.**

Абавязак кожнага юнкора «Чырвонай Зьмены» сачыць за тым, як ідзе на мясцох зьніжэньне цэн, ці праводзяць у жыцьцё коопэратыўныя і дзяржаўна-гандлёвыя організацыі дырэктывы Наркамгандлю і рэспубліканскай камісіі па зьніжэньню цэн.

Наркамгандаль лічыць, што пры актыўным удзеле ўсёй рабоча-сялянскай моладзі ў кампаніі па зьніжэньню цэн, апошняя, бязумоўна, пасунецца ўперад і будзе праходзіць з большым посьпехам.

Яз.

Аб вандроўніцы—солі.

У папярэднім нумары „Чырвонай Зьмены“ мы пісалі аб тых шматлікавых інстанцыях, праз якія праходзіць пуд солі, раней, чым папасьці ў рукі спажыўца. У выніку гэтага праходжаньня на пуд солі нарастае **звыш 800 процантаў** накідкі. Зьявішча, бязумоўна, ненормальнае.

Вось што кажуць аб гэтым адказныя працаўнікі:

Наркамгандаль тав. Адамайціс:

Шлях праходжаньня солі—нямэтазгодны і ненормальны. Ясна, што трэба прыняць рашучыя меры к таму, каб урэгуляваць гэтае пытаньне.

У недалёкай будучыне цэны на соль будуць рэзка зьніжаны.

З 1-га красавіка **соль аслабаняецца ад дзяржаўнага акцызу.**

Наркамгандаль прымае шэраг мераприемстваў да таго, каб упарадкаваць шлях праходжаньня солі к спажыўцу. Нашай асноўнай задачай на бліжэйшы час павінна зьявіцца тое, каб соль прадвігалася проста ад месца вытворчасьці непасрэдна ў Цэрабкоп і спажывецкія таварыствы.

Нам неабходна наладзіць транзытны завоз солі.

Поўнае правядзеньне транзытнага завозу аслабаніць соль ад буйных накладных выдаткаў, ад усякіх пагрузак і перагрузак.

На вясковыя комсамольскія організацыі—Наркамгандаль БССР ускладае вялікія надзеі, яны павінны ўсямерна садзейнічаць правядзеньню транзытнага завозу, павінны прымусіць свае коопэратывы выпісваць соль з месца вырабу.

Нам. старшыні Белкоопсаюзу—тав. Консон.

Па маёй думцы можна сьмела з тавараправодзячай сеткі на соль выкінуць сындыкат. Транзытны завоз трэба, бязумоўна, ажыцьцёвіць, але я лічу, што акрсаюзы павінны ўсё-ж такі рабіць нязначную надбаўку на соль.

— Што вы прадпрынялі конкрэтнага для правядзеньня транзытнага завозу?

— Ня так даўно мы паднялі гэтае пытаньне перад Цэнтрасаюзам. **У хуткім часе ў гэтым напрамку будуць прыняты адпаведныя крокі.**

* * *

Мы ўсё-ж лічым, што Белкоопсаюз недастаткова энэргічна стараўся да гэтага часу праводзіць політыку транзытнага завозу. Прычыны ўпаўне зразумелыя: непасрэдная закупка солі **на месцы вырабу пазбавіла-б акрсаюзы ад магчымасьці рабіць накідкі на соль.**

Белкоопсаюз уздымаў гэтае пытаньне перад Цэнтрасаюзам. Што ж, формальна Белкоопсаюз можа быць і праў. Але мы ўсё-ж такі схільны думаць, што можна было-б, зусім бяз болю мінуючы Цэнтрасаюз, правесьці гэтую справу з **вялікім** посьпехам.

Мы лічым, што Наркамгандаль БССР не спазьніцца з адпаведным растлумачэньнем, накіраваным па адрасу Белкоопсаюзу.

На 22 кап. дзешавей!

Урад наш прымае рашучыя меры к зьніжэньню цэн на тавары; асабліва на тыя з іх, якія зьяўляюцца прадметам шырокага ўжываньня, і асабліва—на вёсцы. Такім таварам у першую чаргу зьяўляецца соль.

Таму, ня гледзячы на значнае напружаньне бюджэту, урад парашыў з 1-га красавіка адмяніць акцыз на соль.

Такім чынам з 1-га красавіка цана пуду солі зьнізіцца на 22 кап.

Бацінкі падзешавеюць.

Слова—МЦРК.

Мы прызнаем своечасовасьць і важнасьць узьнятага ў „Чырвонай Зьмене“ тав Гр. пытаньня аб неабходнасьці **зьніжэньня цэн на наш абутак.**

Бязумоўна, цэны на абутак трэба зьнізіць. **Але як гэта зрабіць, калі мы накідак на абутак вырабу майстэрні „Торготрою“ амаль што ня робім?**

Трэба прымусіць майстэрню „Торготрою“ зьнізіць сабекошт абутку—тады і мы зможам гэты абутак прадаваць дзешавей.

Мы цяпер рашуча паставім перад майстэрняй пытаньне: зьнізіце вы сабекошт, ці не? Калі адказ атрымаецца адмоўны, нам, бязумоўна, прыдзецца разарваць умову с „Торготроям“. **Бо зьніжэньне цэн—гэта галоўнае.**

Заг. вытворчым аддзелам МЦРК

Вальфсон.

Меры будуць прыняты.

Загадчык сэкцыяй рацыяналізацыі РСІ тав. **Ракаў** лічыць разам з рэдакцыяй газэты „Чырвоная Зьмена“, што палажэньне з цэрабкопаўскім абуткам—нездаровае.

Пытаньне ўзьнятае тав. Гр. („Чыр. Зьм.“ № 30—412) будзе расьсьледвана. Меры да ўдзешаўленьня абутку МЦРК будуць прыняты.

ЛІШНІХ ЛЮДЗЕЙ СКАРАЦІЛІ
Што адказваюць Саўгандальфлёт і Сахаратрэст.

Рацыяналізавалі апарат.

— „У Саўгандальфлёце ніяк ня могуць скараціць апарат... Там лішнія людзі...“—так пісалася ў дапісе **„Лішнія людзі“**, зьмешчаным ў № 25 „Чырвонай Зьмены“ ад 26-га лютага г. г.

Дапіс гэты паказваў **на неабходнасьць скараціць апарат у Саўгандальфлёце і паменшыць такім чынам накладныя выдаткі.**

Што нам адказваюць?

Белкантора Саўгандальфлёту, азнаёміўшыся з дапісам „Лішнія людзі“, прыслала ў рэдакцыю свой адказ. Мы зьмяшчаем з гэтага адказу тыя месцы, якія датыкаюцца непасрэдна справы. Уся праца Белканторы Саўгандфлёту разьмеркавана паміж двума аддзеламі: Комэрцыйна-Опэрацыйным і Грашова-Рахунковым, якімі кіруюць адказныя працаўнікі.

Гэтым разьмеркаваньнем працы мы дасягнулі **ўпрашчэньня апарату, большай нагрузкі рабочага дню, большай увязкі і чоткасьці ў працы.**

Акрамя таго, у сучасны момант у нас праведзена **скарачэньне некаторых пасад і некаторых працаўнікоў:** мытніцкую работу ўсклалі па сумяшчэньню на намесьніка загадчыка канторай; работу па складаньню рахункаў—на калькулятара опэрацыйнага аддзелу; работу па пішучай машынцы—на дзелавода.

Калі ўлічваць нагрузку нашага апарату і прыняць пад увагу павялічэньне ліку нашых **агенцтваў** ад 8 да 11, дык прыходзім к вывіку, што па **опэрацыйнай частцы** ў нас цяпер лішніх людзей няма.

Што датычыцца скарачэньня штатаў **у бухгальтэрыі**, аб чым пісалася ў дапісе, **дык пасьля 1-га красавіка г. г. у нас будзе праведзена там скарачэньне на дзьве штатныя адзінкі**“.

Гэта вельмі добра, што Саўгандальфлёт так узяўся за рацыяналізацыю свайго апарату. Мы ўпэўнены ў тым, што гэта рацыяналізацыя не застанецца на паперы, а прынясе карысьць у справе паляпшэньня агульнай сыстэмы нашых гандлёва-прамысловых організацый.

Што праведзена ў Цукратрэсьце.

У № 24 „Чырвонай Зьмены“ быў зьмешчан артыкул „Салодкае жыцьцё ў Цукратрэсьце“, у якім паказвалася на неабходнасьць скараціць занадта раздутыя штаты ў канторы. Паміж іншым, на неабходнасьць гэтага-ж скарачэньня паказвала РСІ яшчэ ў мінулым годзе.

Аднак, Цукратрэст да апошняга часу скарачэньня не правёў і не правёў-бы, калі-б... калі-б ня „Чырвоная Зьмена“.

Пасьля артыкулу ў Цукратрэсьце заварушыліся і ўзяліся за справу.

У сучасны момант мы маем такое паведамленьне:

„У Цукратрэсьце ліквідаваны 2 пасады бухгальтэраў, замест якіх уведзены 2 пасады памбухгальтэраў. Заместа пасады „комэрцыйнага корэспондэнту“ уведзена пасада дзелавода. Па Віцебску, Воршы, Полацку і Магілеву таксама праведзены значныя скарачэньні апарату“.

Цукратрэст нічога ня кажа аб скарачэньні пасады намесьніка загадчыка канторай, якое мы прапанавалі правесьці. Гэтае пытаньне ў хуткім часе вырашыць РСІ.

„ЦЫПЛЕНОК ТОЖЕ ХОЧЕТ ЖИТЬ...“

Аб упартым „Продасілікаце“ і яго лёгіцы
Ужо час выканаць пастанову РСІ

...і аказаліся лішнімі...

У Менску існуе аддзяленьне „Продасілікат“. У абавязкі гэтай установы ўваходзіць снабжаць Беларусь таварамі сілікатнай прамысловасьці (начыньне і інш).

Выканаць дырэктыву

Да гэтага тэрміну павінны быць зьніжаны цэны!

Жыло сабе аддзяленьне, працавала памаленьку і ўсё, здавалася, было добра... Але прышлі таварышы з РСІ, абсьледвалі гандлёвую дзейнасьць аддзяленьня і парашылі, што апошняе—непатрэбная рэч, лішняе зьвяно ў нашай тавараправодзячай сетцы. Аказалася, што сілікатныя тавары могуць з посьпехам прыбываць з Масквы непасрэдна на склады нашых гандлюючых організацый—Белкоопсаюзу і Цэрабкоопу, мінуючы склад „Продасілікат“... І на самай справе! Што дае існаваньне аддзяленьня „Продасілікат“? Лішнія накідкі на тавары і, зразумела, павышаную цану.

Якія-б палепшаньні сваёй дзейнасьці „Продасілікат“ не рабіў, усё-ж такі ён застаецца лішнім зьвяном у нашай гандлёва—промысловай сыстэме.

І таму зусім зразумела рэзолюцыя РСІ: „аддзяленьне „Продасілікат „зьліквідаваць“.

Продасілікацкая саломінка

Рэзолюцыя-рэзолюцыяй, а вось „Продасілікат“ ня згодзен і... „никаких гвоздей“! ня згодзен—і ўсе тут!

„Продасілікат“ лічыць, што ён патрэбная ўстанова і працягвае сваю дзейнасьць.

Пасьля таго, як у „Чырвонай Зьмене“ зьявіўся артыкул „Як вандравалі талеркі“, які яскравымі прыкладамі пацьвярджаў нямэтазгоднасьць існаваньня аддзяленьня „Продасілікат“, мы атрымалі ад апошняга вялікі, на 3-х лістох, адказ.

Вось што гаварыцца ў гэтым адказе па асноўнаму пытаньню—пытаньню аб мэтазгоднасьці існаваньня аддзяленьня:

„Аўтар заметкі відавочна вельмі слаба разьбіраецца ў гэтым пытаньні, калі кажа, што тавар можна таксама прывезьці на склад ЦРК, як і на склад „Продасілікат“. Мала прывезьці тавар на склад! Трэба яго яшчэ рэалізаваць, аддаваць гэтаму пытаньню патрэбную ўвагу і г. д. і г. д.

Ні ЦРК, ні Белкопсаюз па сваёй унівэрсальнасьці ня могуць пакуль гэтага зробіць; яны, як паказала гэта практыка работы, вельмі мала зварочваюць увагі на гэты від продукцыі і пакуль яшчэ рана гаварыць аб ліквідацыі беларускага аддзяленьня „Продасілікат“.

Няма чаго казаць—„сур'езны довад“! Выходзіць, што толькі адзін „Продасілікат“ і ўладае магчымасьцю рэалізоўваць тавары сілікатной прамысловасьці, а іншыя організацыі гэтага зрабіць ніяк ня могуць!

Кожнаму ясна, што довады аддзяленьня „Продасілікат“ ня вытрымліваюць ніякай крытыкі. Аб гэтым лепш усяго кажуць адказы прадстаўнікоў ЦРК і Белкоопсаюзу.

Лішняе—гэта факт!

Тав. Вальфсон—загадчык гандлёвым аддзелам МЦРК—лічыць што „довады аддзяленьня Продасілікат ня маюць пад сабой ніякага грунту. Тое, што аддзяленьне „Продасілікат“ зьяўляецца лішняй установай—гэта факт. Калі-б тавары мінавалі склад „Продасілікат“, а шляхам транзытнага завозу паступалі-б у нашы коопэратывы, яны-б каштавалі на 13–15 працантаў дзешавей.

„Продасілікат“ кажа, што ЦРК і Белкоопсаюз, дзякуючы сваёй унівэрсальнасьці, ня змогуць рэалізоўваць сілікатную продукцыю. Гэта проста сьмешна! У нас маецца даволі вялікая коопэрацыйная сетка, маецца даволі спэцыялістых, якія могуць справіцца з задачай. Практыка работы як раз гэта і паказала. У той момант, як абарот розьнічнага магазыну „Продасілікат“ дасягае 3.000 р., наш магазын, які прадае начыньне і інш сілікатныя тавары робіць абарот у 15000 руб.

„Чырвоная Зьмена“ правільна паставіла пытаньне аб неабходнасьці хутчэйшай ліквідацыі „Продасілікату“ і функцыі гэтай установы трэба перадаць ЦРК і Белкоопсаюзу.

Нам старшыні Белкоопсаюзу тав. Консон таксама лічыць лішным існаваньне ў Менску аддзяленьня „Продасілікат“. Цэлы шэраг лічбаў гэта пацьвярджае

Ня гледзячы на тое, што Белкоопсаюзу вельмі цяжка прыходзіцца з атрыманьнем сілікатных тавараў. Ён з задачай рэалізацыі гэтай продукцыі ўпаўне спраўляецца. Уся кліентура аддзяленьня Продасілікат паступова пераходзіць да Белкоопсаюзу.

Пытаньне пастаўлена „Чырвонай Зьменай“ правільна і яго час ужо вырашыць!

* * *

Здаецца больш казаць няма чаго. Усё ясна.

„Цыпленок тоже хочет жить“... Але „жыцьцё“ гэтагага „цыплёнку“ ня мае ніякага сэнсу і ня прыносіць нікому карысьці!

Дык у чым-жа справа? Ці ня час ужо ажыцьцявіць пастанову РСІ?

Газэтчык.

У кішэні застаўся рубель!
Як „зьніжаюць“ на мясцох.

Самае галоўнае—гэта каб у кішэні заваляўся рубель—другі. Гэты рубель павінен адчувацца. Аб гэтым «заваляўшымся» рублі трэба каб пагаварылі.

І аб ім гавораць.

— Я пашоў сёньня ў коопэратыў, у 7 ТПО, каб купіць бацінкі. Раней яны каштавалі 12 р. 50 к., а зараз—11 р. 50 кап. Вось яшчэ купілі абрус за 4 р. 85 к., у той час, калі ён раней каштаваў 6 р. 80 к.—апавядае **чыгуначнік Алесь Ад.**

І заканчвае:

— Так што гэтае зьніжэньне трэба нам усім прывітаць...

Правільна—трэба «прывітаць». Гэта піша чыгуначнік аб сваім чыгуначным коопэратыве. Трэба думаць, што гэты апошні добра працуе; вось другі чыгуначнік тав. **М. К.** таксама добра адгукаецца аб працы коопэратыву ТПО Заходніх Чыгунак.

— На большасьць тавараў цэны ўжо зьніжаны прыблізна ад 7 да 15 процантаў. Крамная камісія распрацоўвае пытаньне аб далейшым зьніжэньні цэн.

Характэрна заява гэтага-ж таварыша:

— Распрадаваны такія тавары, якія доўга ляжалі ў магазыне на паліцах без усялякага запатрабаваньня. **Зварот крамы павялічыўся.**

Усё гэта гаворыць **Менск**. Тут, трэба сказаць, больш-менш добра абстаіць справа. Паглядзім, аднак, што пішуць з **акругаў**.

Таварыш **М. Гурэвіч** паведамляе нас з **Барысаву**:

— «Зьніжэньне цэн у ЦРК кранулася самых неабходных тавараў»...

Вельмі добра. Далей:

«У некаторых крамах маецца затаварваньне. Крамныя камісіі слаба працуюць»...

Гэта—дрэнна. Але ёсьць справы і пагорш:

«Накладныя выдаткі ня зьніжаюцца. Зьніжэньне цэн праводзіцца за кошт прыбыткаў мінулага году»...

Вось гэта зусім «не тае»... Так справу пакідаць нельга, трэба прыняць вызначныя мерапрыемствы.

НА ВАРЦЕ САВЕЦКІХ МЕЖАЎ.

ЧЫТАЙЦЕ ЎМОВЫ ПРЫЁМУ Ў ВАЙСКОВЫЯ ШКОЛЫ.

Як страляць шрацінкай.

Прыём у вайсковыя школы.

(Правілы прыёму моладзі ў вайсковыя школы РСЧА ў 1927 г.).

Якім вымаганьням павінны здавальняць тыя, што паступаюць.

Становішча здароўя і фізычнае разьвіцьцё.

З тэй прычыны, што работа і нагрузка курсанта вымагаюць ад яго вялікай напруджанасьці, чым гэта вымагаецца ад чырвонаармейца, дык разьлічаць на прыём могуць зусім здаровыя і фізычна разьвітыя.

Асобы, якія хвараюць (цяжкая форма малярыі, сіфілісу і г. д.), якія вымагаюць сталага і доўгага, сыстэматычнага ляча́ньня, ці перашкаджаюць пасьпяховаму абучэньню, прымацца ў вайсковыя школы, бязумоўна, ня будуць.

Агульна-асьветная падрыхтоўка.

Тыя, што паступаюць у вайсковыя школы, павінны быць разьвітыя і ўладаць ведамі: хто паступае ў пяхотныя і кавалерыйскія школы—у аб'еме ня ніжэй поўнага курсу грамадзянскай школы 1-й ступені, а тыя што ідуць у артылерыйскія, вайскова-інжынэрныя і спэцыяльныя вайсковыя школы,—апрача таго, элемэнтарнымі ведамі па альгэбры і геомэтрыі. Для вайскова-тапаграфічнай школы вымагаюцца веды і ўменьне ўладаць рысавальнымі інструмантамі, таксама элемэнтарныя навыкі па вырысоўцы і маляваньню. Курсантамі залічаюцца толькі тыя, хто лепш, другіх вытрымае ўступныя экзаміны.

Лічба тых, што камандыруюцца ў школы, не абмяжована.

Кандыдаты, якія камандыруюцца часткамі на даныя УВНУ вакансыі, маюць права на дарэмны праезд у школы на прыймовыя экзаміны, у тым выпадку, калі яны не паступяць назад за лік ваенведу (па літарам). Аднак колькасьць кандыдатаў, якія могуць быць камандыраваны на прыймовыя экзаміны вайсковымі камісіямі ў вайсковыя школы, колькасьцю атрыманых вакансій не абмяжоўваюцца. Без перавозак ад ваенведаў па чыгунках (без выдачы літараў) на прыймовыя экзаміны неабмяжованую колькасьць жадаючых.

Час прыёму ў вайсковыя школы.

Прыймовыя экзаміны ў вайскавыя школы адбываюцца з 15 верасьня па 1-ае кастрычніка. Хто прыедзе раней вышэйазначанага тэрміну, а таксама і пазьней, да залікаў ніякім чынам ня дапушчаецца.

Дзе можна даведацца больш падрабязна, аб гэтым.

Больш падрабязныя весткі, аб умовах прыему, аб тыпах школ, аб жыцьці і вучэньні ў самай вайсковай школе выкладзены ў кніжцы «Как рабочему, крестьянину и красноармейцу стать командиром Красной армии» (выданьне «Военный Вестник», 1927 г.); цана яе 35 кап. Ужо гэта кніжка вышла з друку і прадаецца.

Стральба шрацінкай.

Для стральбы шрацінкамі патрабуецца нескладаная і недарагая прылада (каштуе 3 рублі 50 капеек). Гэтая прылада складаецца з стволіка, камеры і накавальні. У камеру апушчаецца прасаленая шрацінка, і на накавальню накладваецца капсуль, які лёгка забіваецца драўляным малатком.

Стральба шрацінкай можа адбывацца ў звычайным пакоі. Пры вопытным кіраўніку ў часе стральбы шрацінкай можна навучыцца добра прыцэльвацца, вывучаць законы выстралу і палёту кулі.

Перад стральбой прылада павінна быць зьлёгка змазана. Шрот трэба прасеяць праз дробнае спэцыяльнае сіта і абсаліць. Прылада наўперад прыстрэльваецца на адлегласьці 10 крокаў. Больш за 10 крокаў з прычыны вялікага расьсейваньня страляць ня трэба.

У часе стральбы стволік застаецца ўвесь час у патронніку ствола вінтоўкі і прачышчаецца разам з камерай праз кожныя 10-12 выстралаў.

Становішча для стральбы: 1) седзячы з лавы, локцямі абапершыся на стол; 2) лежачы—з падпоры; 3) з калена; 4) седзячы; 5) стоячы—з рукі.

Пасьля праходжаньня курсу стральбы шрацінкай, калі абучаючыйся зусім сьвядома і цьвёрда ўсвоіць неабходныя веды па тэорыі і тэхніцы стральбы, можна пераходзіць да стральбы ў ціры баявымі патронамі.

Калі навучаньне стральбе шрацінкай пастаўлена добра, дык пры стральбе баявым патронам грубых памылак амаль ня бывае. Такім чынам стральба шрацінкай захоўвае дорага каштуючыя баявыя патроны і час.

М. Мансыраў.

Лепшых—у вайсковыя школы!

Каго прымаюць і выпушчаюць вайсковыя школы

Камандны склад зьяўляецца асноўным касьцяком кожнай арміі. Па яго соцыяльнаму складу, па яго пераконаньням, заўсёды можна азначыць якой клясе служыць тая ці іншая армія. У капіталістычных дзяржавах арміі абараняюць інтарэсы капіталістых і памешчыкаў. Там камандныя пасады займаюцца выключна сынамі памешчыкаў, фабрыкантаў і г. д. І з гэтай прычыны вайсковыя веды ў ў капіталістычных краінах вельмі асьцярожна даюць рабочым і сялянам.

Але ня тое ў нас. Наша армія—рабоча-сялянская армія і камандзірскі склад яе ў большасьці зьяўляецца з рабочых і сялян.

Аб чым кажуць лічбы.

У 1925 годзе, напрыклад, у нашыя вайсковыя школы было прынята: рабочых 30,1 проц., сялян 62,4 проц. і іншых 7,5 проц.

У 1926 годзе сярод курсантаў, што былі выпушчаны камандзірамі з нашых вайсковых школ, было рабочых 37 проц., сялян 53 проц., іншых 10 проц.

І ў 1926 годзе сярод прынятых курсантаў было ў пяхотных і кавалярыйскіх школах—рабочых 40 проц., у артылерыйскіх і інжынэрных—рабочых і сялян 50 проц., у астатніх школах рабочых каля 60 проц.

Досыць параўнаць гэтыя лічбы з лічбамі аднаго з выпускаў Аляксееўскага вайсковага вучылішча, дзе дваран было 58 проц., дзяцей чыноўнікаў, купцоў і іншых 32 проц, іншых усяго 10 проц., каб зразумець аграмадную розьніцу паміж нашымі школамі і школамі царскай арміі.

Патрэбна ўзмацнёная падрыхтоўка

Зусім бясспрэчна і правільна, што вымаганьні да тых, што паступаюць у вайсковыя школы, з кожным годам павялічваюцца. Інакш і быць ня можа. Вайсковая справа ўскладняецца. Тэрмін навучаньня ў школах (3-4 гады) даволі кароткі і з гэтай прычыны адбіраць у школы прыходзіцца досыць пісьменных і разьбітных.

Чырвоная армія абараняе інтарэсы рабочых і сялян. Лепшыя з рабочых, сялян і чырвонаармейцаў павінны быць яе камандзірамі, прашоўшы праз вайсковыя школы.

А.

Тэхніка Чырвонай арміі

(Артыкул намесьніка начальніка штабу РСЧА)

Уладаем сродкамі эўропэйскіх армій

Калі зьвярнуцца да сучасных сродкаў барацьбы, якія мабыць ёсьць і ў нас і ў нашых ворагаў, дык выявіцца, што і тут і там яны адны і тыя. У некаторых выпадках нашы ворагі мацней нас, а ў некаторых мы мацней іх. Наша вінтоўка некаторым сыстэмам уступае, але за тое іншыя сыстэмы лепшыя. Наша пушка да імпэрыялістычнай вайны лічылася аднэй з лепшых пушак, зараз ёсьць пушкі лепшай якасьці, галоўным чынам, у адносінах дальнасьці стральбы.

Наш кулямёт такі, як і замежны, нічуць ня горшы, а старыя байцы не прамяняюць дзедушку-Максіма на які небудзь іншы кулямёт. Ёсьць ў нас кулямёты і лягчэйшыя, якія можна няпрыкметна падвесьці бліжэй да ворага.

Наш самалёт ня ўступае замежным. Ён заваяваў сабе палажэньне на далёкіх палётах мінулым летам і бомбы ён будзе вазіць такія ж як і самалёты імпэрыялістычных дзяржаў. Нашы чырвоныя лётчыкі, як па далёкіх палётах, так і на манэўрах у мінулым годзе паказалі сябе з самага лепшага боку.

Вядома, калі ўзяць паветраны флёт усіх імпэрыялістых разам, дык наш паветраны флёт будзе на многа слабей, але з некаторымі з іх у асобнасьці ён зможа пацягацца.

Наш марскі флёт складаецца з баявых караблёў як і ўсякі іншы флёт. Па ліку ён ня можа весьці наступацельных дзеяньняў супроць моцнай марской дзяржавы, але абараняць Ленінград і берагі іншых мораў ён зможа з посьпехам нават супроць больш моцнага флёту.

Наш працівагаз адзін з лепшых працівагазаў. Ён добра забараняе ад усіх атручваючых газаў, якія да гэтага часу існуюць, дыхаць ў ім ня цяжка, можна вольна рухацца і дзейнічаць аружжам.

Нарэшце, калі вораг уздумае зрабіць на нас хэмічнае нападзеньне, дык мы зможам адказаць яму тым-жа. Калі ён пашле свае самалёты ў нашы буйнейшыя гарады, дык мы зможам накіраваць свае эскадрыліі на жыцьцёвыя цэнтры ворагаў для разбурэньня палацаў і буржуазных кварталаў.

Гэтыя прыклады прыводзяцца не для пекнага слаўца. Працоўныя павінны ведаць, што мы ня зьбіраемся ісьці супроць баявой тэхнікі ворага.

Мы уладаем тымі-жа сродкамі, якія маюцца ў заходня-эўропэйскіх арміі. Усё няведамыя да гэтага часу сродкі, як, напрыклад, праменні сьмерці, бацылы павальнай хваробы, гарматы, прывадзімыя ў дзейнасьць электрычнасьцю, з дальнасьцю бою ў 600 кілёмэтраў (цэнтрафугі) і г. д., покуль што існуюць толькі ў хворым уяўленьні; а калі і ёсьць дзе небудзь новыя, якія да гэтага часу не ўжываліся сродкі, дык мы рыхтуемся да таго, каб абараняцца ад іх і падрыхтаваць іншыя сродкі, якіх можа ня маюць нашыя ворагі. Ёсьць-жа ў нас рабочы Каванцаў, які вынашоў лепшы ў сьвеце тормаз. Чаму-ж трэба думаць, што іншых вынаходцаў-інжынэраў, хэмікаў, артылерыстых і радавых рабочых, якія вынаходзяць многія арудзі барацьбы для будучай перамогі, у нас няма.

Але будучую вайну будуць весьці ня толькі адна Чырвоная Армія, а ўсе працоўныя, кожны павінен даць для перамогі тое, што ён можа.

Няма сумленьня, што працоўныя Савецкага Саюзу з гэтай задачай справяцца.

Нашы навуковыя сілы будуць ужываць свае веды і вопыт, каб удасканаліць тэхніку, палепшыць існуючыя баявыя тэхнічныя сродкі і вынайсьці новыя, а супроць тэхнікі ворагу вынайсьці сродкі абароны.

Пры такіх умовах Чырвоная Армія ня будзе адчуваць сябе адзінокай у барацьбе, яна будзе апірацца на падтрыманьне мільёнаў рабочых і сялян. Гэта надасьць ёй сілы ў барацьбе з ворагам і яна будзе перапоўнена воляй да перамогі.

С. Пугачоў.

ЖЫЦЬЦЁ СТУДЭНТАЎ.

Як увязаць акадэмічную і грамадзкую працу.

(Друкуецца ў парадку абгаварэньня).

Калі ўважліва прыглядзецца да жыцьця студэнтаў-комсамольцаў, дык бачыш, колькі недахопаў, колькі балючых момантаў маюцца ў іхнім жыцьці.

Мы спынімся толькі на пытаньні ўвязкі акадэмічнай працы з грамадзкай.

Увязку гэтых двух асноўных галін студэнцкай працы розныя студэнты праводзяць па рознаму.

З гэтага пункту погляду ўсіх студэнтаў можна падзяліць на чатыры групы: 1) студэнты-стыпэндыяты, 2) студэнты-служачыя, 3) студэнты, якія не атрымоўваюць стыпэндыю, але якія адчуваюць у ёй патрэбу і 4) студэнты, якія жывуць на сродкі бацькоў ці на якія іншыя.

Разгледзім кожную гэтую групу паасобку.

Студэнты-стыпэндыяты: большасьць з іх акадэмічна добра пасьпявае і правільна ўвязвае акадэмічную і грамадзкую працу. Студэнты-стыпэндыяты шмат часу праводзяць у бібліотэцы, у ўнівэрсытэцкіх габінэтах. Многія з іх ужо навучыліся рацыянальна скарыстоўваць свой час.

Студэнты-служачыя: іх амаль што процантаў 40. Іх становішча вельмі дрэннае і патрабуе, каб аб іх цяпер паклапаціліся. Матар'яльна гэтыя студэнты як раз забясьпечаны, але ад іх патрабуюць добрую акадэмічную пасьпяховасьць, грамадзкую працу і побач з гэтым 6 з пал. гадзін працаваць па службе.

Такі студэнт пасьля 6 з пал. гадзін працы прыходзіць дамоў зморавы і калі бярэ кнігу, дык не заўсёды разумее, што ў ёй напісана. А тут яшчэ ў галаве вандруюць думкі аб тым, што трэба крыху аддацца той грамадзкай працы, якую ён выконвае. У выніку—часам правалы ў той ці іншай галіне грамадзкай працы, акадэмічная непасьпяховасьць, розныя пэсымістычныя настроі. Такі студэнт часта з жалем кажа: «Не, браткі, што ні кажыце акадэмічную з грамадзкай працай увязаць можна, але ніяк ня ўвяжаш акадэмічную працу, грамадзкую і службу. Для гэтага нам патрэбны не 24 гадзіны ў суткі, а 48».

Студэнты не стыпэндыяты набіраюць сабе прыватныя ўрокі, некаторыя выконваюць розную чорную працу і іх становішча амаль што не адрозьніваецца ад становішча служачых. Сюды яшчэ трэба дадаць іх дрэннае матар'яльнае становішча.

Што датычыцца чацьвёртае групы, дык яна больш ўсяго аддаецца ў акадэмізм. Праўда, частка з іх выконвае і грамадзкую працу.

Калі сюды яшчэ дадаць розныя камісіі, пасяджэньні, сходы і г. д., вы атрымаеце яскравы малюнак становішча аб увязцы акадэмічнай і грамадзкай працы. Часам і некалі рэгулярна чытаць газэты.

„Дні страшнага суду"

Наступаюць так званая «залікавая сэсія». Пачынаецца студэнцкая гарачка. «Адпякуць» з грэхам папалам залікі ў працягу паўтара месяца, хто на гэта спэц. Хто не пасьпявае гэта зрабіць застаецца на другі год. Ясна, што ў такіх студэнтаў усякая ахвота займацца адпадзе.

Ёсьць сэмінарскія заняткі, дзе беспартыйнае студэнцтва ідзе ўперад у галіне пасьпяховасьці.

Бывае і такое становішча, калі той ці іншы стары профэсар пачне гнуць і размаўляць «па старому», часам партыец ці комсамолец выступае супроць яго, але не сустракае падтрыманьня з боку астатніх студэнтаў-партыйцаў і комсамольцаў з прычыны іх непадрыхтаванасьці да сэмінарскіх заняткаў.

Вынікі, якія можна з гэтага зрабіць: неабходна студэнтаў служачых і наогул студэнтаў, здабываючых сабе заробак, па магчымасьці разгрузіць і паменшыць лік грамадзкіх абавязкаў.

Залікавая сэсія павінна працягвацца ня месяц ці паўтара, а ўвесь год, тады ня будзе больш хутка «сьпечаных» залікаў.

Студэнты, партыйцы і комсамольцы, займаючыся ў адным сэміцарыі, павінны організаваць групу, якая будзе добра падрыхтоўвацца да кожнага пасяджэньня сэмінарыя. Тады яны будуць прыходзіць на сэмінарскія заняткі падрыхтаваныя і змогуць прымаць актыўны ўдзел у абгаварваньні таго ці іншага пытаньня.

Неабходна больш завастрыць увагу на пытаньні акадэмпрацы, паставіць іх на вырашэньне ўсёй студэнцкай масы, вышукаць прычыны перашкаджаючыя добрай пасьпяховасьці. І раз на заўсёды пакончыць з гэтым балючым пытаньнем студэнцкага жыцьця.

Гольдзін.

...А пасутнасьці—зьдзек.

(Менск).

Члену Выканбюро Беларускага Дзяржаўнага Ўнівэрсытэту, студэнту Гурвічу былі дадзены шырокія паўнамоцтвы. Пад яго высокай рукою знаходзілася 30 студэнтаў, экскурсыяй якіх ў Ленінград ён павінен быў кіраваць.

Уласна кажучы, у Ленінград хацела ехаць куды больш 3-х дзясяткаў студэнтаў, але здарылася так, што Выканбюро прышлося абмяжавацца гэтай лічбай і астатнім было адмоўлена.

Але гэтыя астатнія не маглі перамагчы жаданьня экскурсыраваць і парашылі ехаць за свой кошт. Для гэтага яны атрымалі ільготны праезд па чыгунцы, адлічылі ад свае́й стыпэндыі па 5—10 рублёў і паехалі.

Абедзьве экскурсыі—«прыватная» і «казённая» выехалі аднача́сова. Студэнты, якія ехалі за свой кошт, нейк інстынктыўна імкнуліся трымацца бліжэй да афіцыйнай экскурсыі, спадзяючыся на дапамогу і падтрыманьне сваіх таварышоў. Але захоплены «ўладаю» і гаручы шалёным жаданьнем «правесьці экскурсыю організавана» студэнт Гурвіч расперазаўся.

— Дапамагаць я вам не павінен... Я адказваю толькі за сваіх. Вы думаеце далучыцца да нас, перашкаджаць нам! Я заяўляю, што я ня толькі ня буду вам садзейнічаць—я вам буду ўсялякім чынам перашкаджаць...

Гурвіч, сябра Выканбюро, свае абяцаньне стрымаў. Вельмі рашуча ён пад абаронай тройкі сваіх «аднадумцаў» з студэнтаў скідаў у Воршы і Віцебску з пляцовак вагонаў няшчасных «прыватнікаў», якія мелі жаданьне папасьці ў адзін вагон з экскурсантамі, лаяўся, пагражаў і бліщчэў вачыма.

У выніку ў студэнткі П., адстаўшай ад цягніка, рэчы паехалі і былі ўкрадзены.

— Я праваду экскурсыю організавана... Я буду «клапаціцца» толькі аб сваіх трох дзесятках—крычаў таварыш Гурвіч.

У Ленінградзе ён гнаў «прыватнікаў» вон ад экскурсантаў, адмаляўся браць ім ільготныя білеты ў музэі і на трамвай, ня гледзячы на тое, што мог гэта зрабіць, пазбаўляў іх магчымасьці карыстацца дапамогаю экскурсбазы... і г. д.

Выканбюро, падводзячы вынікі экскурсыі, адзначыла.

— Экскурсыя ў Ленінград прашла здавальняюча.

Бо:

Формальна Гурвіч быў праў, робячы ўсе для таго, каб экскурсыя прашла «організавана».

На тым-жа пасяджэньні Выканбюро была агалошана заява аднаго студэнта, які ў вельмі рэзкіх сказах ацаніў экскурсыйную дзейнасьць Гурвіча і прасіў прыняць супроць яго сапраўдныя і рэальныя заходы.

Каля сотні студэнтаў прысутнічала на гэтым пасяджэньні. Адчувалася, што настрой масы—на баку аўтара заявы. Расьледваньне, якое раней праводзілася Выканбюро, пацьвердзіла ўсе факты, якія былі выкладзены ў гэтай заяве.

Як-жа Выканбюро ацаніла становішча? Як яно выкарыстала магчымасьць паказаць студэнтам свае адносіны «таварыскай солідарнасьці»? Як? Гэта цікава.

Папершае, Выканбюро рашыла ўвязацца за «тон» заявы. Недапусьцімы тон! Адзін з вялікіх працаўнікоў Выканбюро ацаніў справу так:

— «Ня той «расьперазаўся» хто трымаў сябе пахамску з таварышамі, хто іх скідаў з вагонаў, хто зьдзекваўся над іх жаданьнямі! «Расьперазаўся» той,... хто пісаў заяву»...

У заключэньне Выканбюро ацаніла дзейнасьць Гурвіча, як: «прамалінейнасьць, маючую сваім вынікам нетактычныя і нетаварыскія адносіны да таварышоў...»

І ўсё. Мы думалі, што скідаць таварышоў з пляцоўкі вагону—проста зьдзек, а выявілася зусім, што гэта... прамалінейнасьць.

Студэнт Міхась.

Разумна правядзём вольны час!

Матар'ял для комсамольскай вячоркі ў вёсцы.

„У адзін вузел“.

Культурна-асьветная праца Комсамолу з кожным днём усё больш і больш разгортваецца.

Не малой прычынай у гэтым зьяўляецца той факт, што мы культурна-асьветную працу пачалі рабіць больш гонкаіі. пачалі прыстасоўваць яе да запатрабаваньняў моладзі.

Пры некаторай умелай організацыі гэтай працы, хуліганства і п'янства зьнішчаецца, моладзь пачынае цікавіцца разумным і вясёлым, пачынае імкнуцца да сьвету.

У доказ гэтаму могуць служыць шмат допісаў, надсылаемых у рэдакцыю газэты „Чырвоная Зьмена“, якія і гавораць аб зьмяншэньні хуліганства і п'янства шляхам разгортваньня „культурніцтва“.

Праўда, ёсьць і такія вёскі, дзе яшчэ самагонная гара носіцца вясеньнім туманам, а больніцы завальваюцца параненымі.

Мы перакананы, што такія вёскі—выключэньне, што тут не скарыстоўваецца самадзейнасьць масы, не накіроўваецца гэта самадзейнасьць па належным шляху.

Разгортваючы і надалей нашу культурна-асьветную працу, мы павінны прытрымлівацца наступных дзьвёх задач.

1. Разгортваць культпрацу на аснове самадзейнасьці і ініцыятывы мас, самаахвотнасьці і асабістай зацікаўленасьці, ажыўляць яе мэтады, разнаабразіць формы, прыстасавальна да запатрабаваньняў моладзі.

2. Падцягваць усю гэту разьветленую сыстэму масавай культпрацы да палітычных задач саюзу, зьбіраць яе ў адзін вузел, падначальваць агульна-клясавым задачам пролетарыяту, рабіць яе арудзіем палітычнага разьвіцьця і комуністычнага выхаваньня.

З. П.

Ці знаеш, што ты--музыка?

Аб шумавым оркэстры ў вёсцы.

У горадзе ўжо практыкавалася утварэньне шумавых оркэстраў, што дало добрыя вынікі. У гэтым артыкуле мы хочам даць кароценькае апісаньне прыладаў, організацыю і першыя крокі працы гэтага оркэстру ў вёсцы.

Прылады. Скарыстоўваюцца самыя простыя рэчы, якія не патрабуюць ад іграючага на іх асаблівага ўменьня і галоўнае—не патрабуюць затраты грашовых сродкаў для іх набыцьця. Прылады дзеляцца **на галоўныя**, якія даюць увесь тон выконваемай рэчы, і **другарадныя**, якія акампаніруюць і дапамагаюць першай групе.

Да другарадных прыладаў можна аднесьці: вастрэньне касы мянташкаю. А таксама можна ўзяць бабку і кляпаць касу, стукаць малатком па жалезу, бёрды ад кроснаў (вадзіць па іх упоперак сухою палачкай ці лучынкаю, што дасьць магчымасьць атрымаць цераліўныя гукі).

4-5 бутэляк. Ставяць іх на стале. Цьвікам ці жалезнай палачкай водзяць па апошніх.

Калі ёсьць барабан — таксама варта яго скарыстаць.

Талеркі. Калі іх няма, можна скарыстаць два жалезныя кругі, прырабіўшы да іх ручкі.

Галоўныя: Грабенцыкі (звычайныя галаўныя) абхінаюцца з абодвых бакоў тонкаю папяроснаю папераю, прыкладваюцца да вуснаў і дзьмучы атрымоўваецца галосны дрыжачы гук.

Грабенчыкаў можна ўзяць 4-5.

Другою асноўнаю прыладаю зьяўляецца **бляшаная пасуда**: кубкі (бляшаныя фарфаравыя), лейкі (якімі паліваюць агарод) і г. д.

Яшчэ ў вёсцы можна і трэба скарыстаць пастуха з яго трубою, цікава, калі ім пастух згодзіцца удзельнічаць.

Кардонныя трубы (басы). Бяруць ліст кардону, згортваюць яго і атрымоўваюць трубу, якая дае грубы тон. Такіх «інструмантаў» можна ўзяць два-тры. Акрамя гэтага пажадана, каб у оркэстры была адна галоўная прылада—**гармошка, балалайка ці мандаліна**. Таксама трэба скарыстаць губны гармонік.

Хто кіруе оркэстрам?

Пажадана, каб кіраўнік быў крыху знаём з музыкай і оркэстроўкай. Калі такого няма; трэба скарыстаць ізбача, настаўніка. У абавязкі кіраўніка ўваходзіць: сабраць «музыкантаў», разьмеркаваць іх на галоўных і на падсобных. Таксама ён кіруе, каму пачынаць першаму, каму падхватваць і г. д.

На першы час раім для іграньня вядомыя народныя матывы: Лявоніха, кадрыль, полька, юрачка, Маладая Гвардыя і інш.

Посьпех шумавога оркэстру залежыць ад зацікаўленасьці і дысцыпліны саміх удзельнікаў, бо незьяўленьне аднае асобы —можа перашкодзіць выканаць зараней падрыхтаваны нумар.

Я. РУБЕНЧЫК.

На комсамольскіх вячорках.

(Прыпеўкі).

Я на прасьніцы сяджу,
Прасьніца сасновая.
У майго Грышкі вусы чорны,
Сама чорнабровая.

Мы, вясковыя дзяўчаткі,
Усе прадзем кудзелячку.
А мне Грышка лісты піша
Кожную нядзелячку.

Ён у Менску на рабфаку—
Другі год там вучыцца.
Эх, у руцэ маё крутое
Вераценца круціцца.

Напісала-б табе лісьцік—
Ня ведаю, дзе жывеш.
Мо' на вёсцы скора будзеш,
Навін новых прывязеш?

Прыедзь міленькі на вёску
Хоць-бы толькі на тры дні!
Вечарком да нас з газэтай
На вячорку заглянi.

Там раскажаш, пачытаеш,
Што на сьвецейку чуваць,
Мо' там можна дзе кудзелю
Ды на фабрыку збываць.

Бо даволі яе прасьці,
Няхай фабрыка гудзе.
На сарочкі і спадніцы
Яна хутка напрадзе.

Эх, ты пража, мая пража,
Кужалістая мая!
Ня сумуй па мне мілёнак,
Хутка буду я твая.

Я кудзелечку сягоньня,
Скора, скора дапраду.
Лепш за Грышку выйду замуж,
А за Кліма не пайду.

Бо ў вёсцы хуліганам,
Самы першы—гэта Клім.
А вось Грышка хлопец чэсны,
На грудзёх у яго КІМ.

Вось чаму яго кахаю,
Ён мне сьніцца і ў сьне.
Успамінаю яго часта,
Успамінае ён мяне.

Напраду-ж я тонкіх нітак,
Яму на рубашачку.
Хай кахае мяне моцна,
Як-бы тую красачку.

Зах. Бульбянік.

МОЖАШ БЫЦЬ ФОКУСЬНІКАМ!

Магічнае кола.

Узяўшы ў рукі крэйду, абвясьціце гледачам, што вы, паставіўшы каго небудзь з іх насяродку пакою, можаце нарысаваць вакол яго такі круг, праз які ён ня зможа не разьдзяваючыся ня толькі перашагнуць, але і пераскокнуць, ня гледзячы на тое, што яго ногі будуць вольны.

Такая заява, вядома, выкліча цікавасьць у гледача, і хто небудзь захоча выпрабаваць вас і выйдзе на сярэдзіну.

Завяжэце яму вочы хусткай, зашпілеце жакетку, крэйдай зрабеце на жакетцы лінію кругом яго цела і тады, разьвязаўшы вочы, папрасеце высьці з круга не разьдзяваючыся.

Нявідзімка.

Вазьмеце у рукі арэх і, зьвярнуўшыся да гледачоў, уважліва хаваючы арэх, скажэце, што вы пакажэце тое, чаго ніхто з іх яшчэ ня бачыў, чаго вы самі ня бачылі і чаго ніхто у далейшым ніколі ня убачыць.

Папрасеце іх адгадаць, што вы хочаце паказаць і калі іх цікавасьць разгарыцца, выпьце арэх, раскусіце яго і пакажэце яго зерня, каторае зразу і зьесьце.

Зьнікшы пятачок.

На ногаць сярэдняга пальца правай рукі прыклейце кавалачак воску так, каб яго па магчымасьці нельга было бачыць.

Стаўшы перад глядачамі, паднімеце правую руку, далоньню да гледача, і закасайце рукаў. Прапануйце каму небудзь палажыць вам на далонь грыўню; потым, прытрымліваючы манету сагнутаю далоньню, пакажэце прысутным, што грыўня знаходзіцца на далоні. Хутка зачынеце руку, легка націсьніце грыўню ногцем з воскам і таксама хутка расчынеце руку, і пакажэце зьдзіўленым гледачам, што грыўня на іх вачох зьнікла. Гэты фокус патрабуе некаторага навыку, але вы, вядомая рэч, ня станеце паказваць ніводнага фокусу, не прарабіўшы яго некалькі раз загадзе.

Паслухмяны пятачок.

Падрыхтуйце двайную хустку, ў куток якой трэба загадзе ўшыць цьвёрды кружочак, вялічынёю з пятака.

Махнуўшы некалькі раз гэтай хусткаю на вачох гледачоў, палажэце яе на стале. На сярэдзіну хусткі палажэце пятак, захінеце куты хусткі на сярэдзіне, накрываючы імі манету, якую няпрыкметна схавайце у руцэ. Схінуўшы хустку, дайце каму небудзь з прысутных абмацаць пятак у хустцы, і калі вы ўпаўне пераканалі гледачоў у тым, што монэта знаходзіцца у хустцы, палажэце ўсю гэту гісторыю на стол і накрыйце шапкаю.

Вядучы гутарку з гледачамі, атайдзіце ад шапкі ў бок, вазьмеце парожнюю конаўку і перавярнуўшы яе некалькі раз перад прысутным, выкіньце з яе пятак схованы у вашай руцэ. Падвімайце шапку і патрасеце хусткай—перакакаеце прысутных, што монэта па в а ш а м у загаду зьнікла.

У якой руцэ грыўня?

Прапануйце каму небудзь узяць у вадну руку залатоўку, а у другую грыўню так, каб вы ня ведалі у якой руцэ, якая монэта.

Потым папрасеце удвоіць тое, што у яго правай руцэ, утроіць монэту, што у левай руцэ, потым скласьці і сказаць атрымаўся цотны ці ня цотны лік.

Цяпер вы можаце адгадаць, якая монэта у якой руцэ, бо 15 капеек пры ўдваеньні даюць цотны лік, а пры ўтраеньні—ня цотны; грыўня-ж заўсёды дае цотны лік, пагэтаму калі ў суме атрымаўся лік цотны, то значыцца 15 капеек былі удвоены, гэта значыць знаходзіліся ў правай руцэ, а калі сума ня цотная, то, зразумела, што 15 капеек былі ўтроены—знаходзіліся у левай руцэ.

Гаспадар на комсамольскай вячорцы

ПАМЯТУЙ!!!

— РАЗАМ З —

„Чырвонай Зьменай“

ты зможаш падпісацца на ІЛЬГОТНЫХ умовах на

«Маладняк» за 35 к. у м-ц замест 50 к. пры звыч. падп.
«Плуг» за 10 к. у м-ц замест 20 к. пры звыч. падп.
«Юный Коммунист» за 50 к. у м-ц замест 65 к. пры звыч. падп.
«Смена» за 28 к. у м-ц замест 35 к. пры звыч. падп.
«Журнал Крест.» Мол. за 25 к. у м-ц. замест 30 к. пры звыч. падп.

ДЫК ЧАМУ-Ж ТАБЕ НЕ З'ЭКОНОМІЦЬ ГРОШЫ?

Забываемся пра народныя скокі.

У апошнія гады, у зьвязку з прыездам у вёску моладзі з гораду (студэнты, артысты) вясковая моладзь пачала навучацца «гарадзкім», або як іх яшчэ завуць—«буржуйскім» скокам.

Цяпер часьцей убачыш «вальс», «падзіспан» і шэраг другіх, а народныя скокі—«кадрылю», «бычка», «лявоніху», «юрачку»—днём з агнём цяжка знайсьці.

А між тым, народныя скокі куды цікавей і «вальсоў» і «падзіспанаў».

Часам глядзяць старыя дзядзькі на моладзь, як яна скача, уздыхнуць і прагавораць:

— «У нашы часы моладзь скакала куды лепш»!

І з гэтым трэба згадзіцца. «Вальс», «падзіспан» і інш. скокі спакойныя і прыходзіцца ў іх без перапынку круціцца, што часта выклікае кружэньне галавы.

Народныя беларускія скокі—«лявоніха», «кадрыля», «бычок»—вясёлыя вольныя скокі. Тут моладзь мае магчымасьць павесяліцца ў поўным сэнсе гэтага слова, можна выкідаць розныя «каленцы», паказваць свой спрыт.

Пры наладжваньні чырвоных комсамольскіх вячорак трэба зьвяртаць увагу на народныя скокі і не дапушчаць, каб моладзь забывала гэту народную цікавую творчасьць.

Юнвяскор.

Вясёлая матэматыка.

Легенда аб шахматнай дошцы.

I

Гульня ў шахматы была прыдумана ў Індыі, і калі цар Шэрам пазнаёміўся з ёю, ён быў зьдзіўлены яе дасьціпнасьцю і рознастайнасьцю магчымых ходаў. Даведаўшыся, што яна прыдумана адным з яго падначаленых, цар загадаў паклікаць апошняга, каб прынесьці яму асабіста ўзнагароду за выназодку.

Выназодца - яго звалі Сэта—прышоў да цара. Гэта быў бедна апрануты вучоны, які здабываў сродкі для жыцьця ад сваіх вучняў.

— Я хачу прынесьці табе, Сэта, належную ўзнагароду за добрую гульню, якую ты выдумаў,—сказаў цар.

Мудрэц пакланіўся і к зьдзіўленьню цара прагаварыў:

— Уладар,—сказаў ён,—загадай выдаць мне ўзнагароду: за першую клетку шахматнай дошкі адно пшанічнае зерня...

— Простае пшанічнае зерня?—зьдзівіўся цар.

— Так, уладар. За другую клетку загадай выдаць два зерні: за трэцюю—4, за чацьвёртую—8, за пятую — 16, за шостую—32...

— Даволі,—з гневам перабіў яго цар. Ты атрымаеш свае нікчэмныя зярняты за ўсе 64 клеткі дошкі, згодна твайму жаданьню: за кожную ўдвайне больш супроць папярэдняй. Але ведай, што просьба твая не заслугоўвае маёй шчодрасьці. Ступай. Слугі мае вынясуць табе мяшок з тваёй пшаніцай.

Сэта ўсьміхнуўся, пакінуў цара і пачаў ля варот дварца чакаць пшаніцы. Цар быў надзвычайна абураны на яго за тое, што ён асьмеліўся ў такога багатага Уладара ды прасіць такую мізэрную ўзнагароду.

II

Увечары, адыходзячы спаць, цар запытаўся ў слугаў, ці даўно Сэта са сваім мяшком пшаніцы пакінуў яго дварэц.

— Уладар,—адказалі яму,—твае матэматыкі працуюць бесперапынку і спадзяюцца да раніцы скончыць падлічэньне.

— Чаму марудзіць з гэтай пустой справай?—злосна закрычаў цар.—Заўтра раней чым я прачнуся, усё да апошняга зерня павінна быць выдана Сэту. Я двойчы не загадваю!

Раніцаю цара апавясьцілі, што старшыня матэматыкаў просіць выслухаць наважны данос. Цар загадаў увесьці яго.

— Уладар,—зьвярнуўся той да цара —выканаць тваё жаданьне не дазволіць табе нават твая неабмежаваная ўлада над усім. Ува ўсіх сьвірнах тваіх няма такога ліку зярнят, якое запатрабаваў Сэта. Няма яго нават і ў сьвірнах цэлай дзяржавы. Няма такога ліку зярнят і на ўсім сьвеце. І калі ты жадаеш абавязкова выдаць дакляраваную ўзнагароду, дык загадай ператварыць усе зямныя дзяржавы на ворныя палі, загадай высушыць моры і акіяны, загадай распусьціць лёд і сьнег, які закрывае сабою далёкія паўночныя прасторы. Няхай усе гэтыя прасторы будуць шчыльна засеяны пшаніцай. І ўсё, што вырасьце на іх, загадай аддаць Сэту. Тады ён атрымае сваю ўзнагароду.

Са зьдзіўленьнем слухаў цар словы старшыні.

— Дык назаві-ж мне гэты цудоўны лік,—сказаў ён у раздумленьні.

— Восемнаццаць трылёнаў чатырыста сорак шэсьць тысяч семсот сорак чатыры біліёны семдзесят тры тысячы семсот дзевяць мільёнаў пяцьсот пяцьдзесят адна тысяча пяцьсот пятнаццаць зярнят...

III

Зразумела, што цар ня мог выдаць такой узнагароды, але ён лёгка мог-бы ад яе вызваліцца. Для гэтага трэба было толькі прапанаваць Сэту самому адлічыць сабе, зерня за зернем, усю належную яму пшаніцу.

І запраўды: калі-б Сэта, узяўшыся лічыць, лічыў дзень і ноч, адкладваючы па аднаму зерню ў сякунду, ён за ўвесь час свайго жыцьця змог атрымаць-бы зусім нязначную долю запатрабаванай ім узнагароды.

Што паказаў мэдагляд.

Звыш 57% хворых.

„Косамольская ячэйка, за аздараўленьне рабочай моладзі!“

ЦК ЛКСМБ падвёў вынікі мэдагляду рабочай моладзі ў 1926 годзе.

Выяўлены дасягненьні, як большы ахоп моладзі мэдаглядам у параўнаньні з мінулым годам, якаснае паляпшэньне мэдагляду, больш шырокая і паглыбленая прапрацоўка матар'ялу агляду акругамі.

Недахопамі мэдагляду ЦК лічыць позьнюю прысылку матар'ялу некаторымі акругамі, слабую ўвагу дзяржаўных і грамадзкіх організацый да гэтай справы, няпоўнае скарыстоўваньне курортных месц.

Выявілася, што падросткі, працуючыя на вытворчасьці, ахоплены мэдаглядам на 81,1 проц. 18—годнія складаюць найбольш шматлікавую групу з усёй колькасьці абсьледваных (24,9 проц.).

Стан здароўя дрэнны. 57,3 проц.—хворых. Вырас процант хворых сухотамі.

У зьвязку з гэтым ЦК вызначыў шэраг мерапрыемстваў для паляпшэньня здароўя рабочых падросткаў.

Уся летняя аздаравіцельная кампанія пройдзе пад лёзунгам «Комсамольская ячэйка за аздараўленьне рабочай моладзі!»

Прапанавана АК разгарнуць працу па максымальнаму ахопу рабочай моладзі фізкультурай і ўзмацненьню урачэбнага кантролю над апошняй.

Школам ФЗВ прапанована дабіцца організацыі гарачых сьнеданьняў з прыцягненьнем сродкаў самых вучняў.

Закон аб вучнёўстве.

Камісія заканадаўчых проэктаў пры Саўнаркоме БССР зацьвердзіла новы проэкт правіл аб вучнёўстве ў саматужнікаў, рамесьнікаў, у прамысловай коопэрацыі і працоўных арцелях.

Сутнасьць проэкту зводзіцца да наступнага: вучнямі могуць быць падросткі ня ніжэй 14—гадовага ўзросту (за выключэньнем сельскіх мясцовасьцяй, дзе дазваляецца наймаць вучняў з 12-ці год пры ўмове, што яны ня будуць выконваць цяжкай працы).

Саматужнік, рамесьнік, прамкоопэрацыя і працарцель ня маюць права выкарыстоўваць вучня на працы, ня зьвязанай з навучаньнем.

Працяжнасьць рабочага часу вучня не павінна перавышаць: у гарадох для падросткаў маладзей 18-ці год--6 гадзін, а вышэй 18-ці год--8 гадзін; у сельскіх мясцовасьцях вучні маладзей 16-ці год павінны працаваць 6 гадзін, а вышэй 16-ці год--8 гадзін.

Калёнія адпачынку рабочай моладзі

ЦК ЛКСМБ сумесна з ЦСПСБ і Галоўсоцстрахам ужо абгаварылі пытаньне аб організацыі адной калёніі адпачынку для рабочай моладзі. Калёнія будзе організавана ў Менску.

Кіраўніцтва калёніяй ускладаецца на акрстрахкасу.

З боку Менскага АК ЛКСМБ будзе аказвацца дапамога акрстрахкасе.

Прадстаўнікі ЦК у ЦП Профсаюзаў

Зацьверджан наступны склад прадстаўнікоў ЦК у ЦП саюзаў: у ЦП саюзу папернікаў—Бароўскі. Нархарч—Набытка, Рабіс—Гарэлік, швэйнікаў—Язьмір, гарбароў—Уцеха, мэталістых—Чахоўскі, саўгандслужачых—Эйдзінаў, дрэваапрацовачнікаў—Залескі і будаўнікоў—Кайфман.

Нарада загадчыкаў АПА

У хуткім часе ЦК ЛКСМБ склікае нараду загадчыкаў АПА акругкомаў ЛКСМБ.

Склад спорткамісіі ЦК

У склад спорткамісіі ЦК увашлі таварышы: Леў—старшыня, Петрачэнка, Савіч, Брадоцкі, Ром, Капелюш, Крэйнін, і Харытановіч.

Спаборніцтвы друкароў.

Закончыліся спаборніцтвы па цяжкай атлетыцы ў спортгуртку саюзу друкароў (Менск).

Моладзь праявіла вялікі інтарэс да гэтых спаборніцтваў.

Усе ўдзельнікі прашлі мэдагляд і запоўнілі адпаведныя анкеты.

Першыя месцы занялі--Крэйнін, Якубенак, Бабскі, Альтман, Мароз, Каган, Цодзікаў і Бяркоўскі; па барацьбе адрозьніліся--Якубенак, Окунь, Вольпаў, Кугель, Макар, Маркоўскі і Штэйн.

Бюро спортгуртку ў сучасны момант распрацоўвае пытаньне аб організацыі ўсебеларускіх спаборніцтваў па цяжкай атлетыцы рабочых-друкароў.

Турнір моладзі

Юнсэкцыя клюбу імя Левіна Заходняй чыгункі вядзе вялікую падрыхтоўчую працу да правядзеньня **масавага шахматна-шашачнага турніру моладзі**.

Для ўдзелу ў гэтым турніру запісалася ўжо 68 чалавек.

Пакуль нашы шашысты і шахматысты кожны дзень травіруюцца паміж сабою і з нецярпеньнем чакаюць пачатку гульні.

Турнір будзе працягвацца тыдзень, пасьля чаго лепшыя ігракі атрымаюць прызы.

„Выбачайце, пры чым тут я“? Аб раўнапраўі і алімэнтах

4 комсамольцы перад судом

Р.-хатняя працаўніца. Прыбітая цяжкім лёсам яна рана навучылася цярпець. 14-ці год засталася без бацькі і пашла служыць к чужым людзям. Бязрадасная чорная хатняя праца адарвала яе ад школьных сяброў. Р—стала замкнутая і не па ўзросту сур'ёзная і задумчывая. Гады ішлі, Р. працягвала служыць па найму і нічога радаснага ў яе жыцьці ня было..

Вясною мінулага году Р. выпадкова пазнаёмілася з комсамольцам Абрамам Фогелям. Пасьля некалькіх сардэчных размоў яна адчула, што жыцьцё ёй па вясеньняму ўхмыльнулася. Фогель гаварыў, што даўно к ей прыглядаўся, што больш усяго ён цэніць яе скромнасьць і г. д. Р. расьцьвяла. У вачох зайграў вясёлы аганёк. Яна навучылася часта і гучна сьмяяцца.

Комсамолец Фогель стаў знаёміць сваю любую з тым, што стала ў нас альфабэтнай ісьцінай. Ён гаварыў ей горача аб тым, што жанчыны атрымалі раўнапраўе, што яны не павінны быць залежны ад мужчын, што працаваць у сваіх гаспадароў трэба толькі 8 гадзін і г. д.

Пасьля гэтага Фогель павеў гутарку і на другую тэму: «наколькі жанчыны раўнапраўны, яны вольны схадзіцца і разхадзіцца з мужчынамі, калі гэта ім уздумаецца»... Р. і гэта добра ўсвоіла.

А потым... яны сашліся...

Аднойчы Фогель пахваліўся «перамогай» перад прыяцелямі. Апошнія не паверылі. Жадаючы пазбавіцца ад Р., якая стала ўсе часьцей і часьцей пытаць аб дню запісу, Абрам сказаў «калі я захачу, дык яна з усімі вамі будзе жыць».

І ён сказаў праўду.

Так **4** комсамольцы сталі жыць з Р.

Калі радзілася дзіцё Р. са службы зволілі і параілі падаць у суд і патрабаваць алімэнты ад бацькі.

На суд у яўрэйскі вучастак, дзе гэта справа слухалася ўпяршыню, сабралося многа народу. Прышоў таксама адказчык Абрам Фогель.

-- Выбачайце,—нездаволена адказаў ён старшыні суда тав. Столаву,—пры чым тут я? Я з Р. жыў—гэта правільна, але з ёй таксама жылі мае таварышы Л. і М. і Н. Дык адкуль я ведаю, што дзіцё маё?...

Суд заслухаў астатніх сьведкаў і пастанавіў: **справу адкласьці і прыцягнуць да адказнасьці ўсіх чатырох комсамольцаў**.

Гэтымі днямі справа будзе разьбірацца ў паказальным парадку ў клюбе «КІМ».

Папраўка

У апошнім нумару была зроблена памылка.

У абвестцы аб экскурсіі памылкова надрукована, што заявы прымаюцца толькі да 15 сакавіка, а трэба чытаць, што да 15 красавіка.

На экране

„Трыпольская трагэдыя“

(КУЛЬТУРА)

«Просто, товарищ мой, просто,
На свете дела похуже есть...
Было их—девяносто,
Вернулось только шесть»...
(З надпісаў «Трыпольскай трагэдыі).

Гэта было ў тыя дні, калі на Украіне толькі пачала замацоўвацца Савецкая ўлада. Новыя парадкі не спадабаліся кулакам.

Адзін з кулацкіх сынкоў з'організаваў банду зялёных, плотна засеў каля Кіеву, ў мястэчку Трыполі і тэрорызаваў насельніцтва сваймі зьверскімі нападамі. Стваралася пагроза самому Кіеву. Трэба было ратаваць перамогі Кастрычніку.

Агульны сход Кіеўскіх комсамольцаў абмяркоўваў пытаньне аб мобілізацыі комсамольцаў на фронт для барацьбы з бандытызмам. 90—за, ніводнага--супроць.

90 комсамольцаў рушыліся на зялёных.

Зялёныя таксама ня спалі, прыдумалі лавушку і ўсе 90 патрапілі ў палон. Пачалася зьверская расправа. Вырэзвалі зоркі на голым целе, білі, жыўём закапывалі ў зямлю... Нарэшце частку паскідалі ў Днепр, частку у... студню. Выратаваліся толькі шэсьць чалавек.

Так скончылася Трыпольская трагэдыя. Аб гэтым нам апавядае стужка «Трыпольская трагэдыя» вытворчасьці кіно-комсамолу Украіны.

Можна сказаць, што гэта ўпяршыню на нашым экране зьявілася сапраўдная комсамольская фільма. Комсамольская і па зьместу і па выкананьню. У галоўных ролях--самі комсамольцы (між іншым, гульня апошніх--на вышыні).

Стужка, як стужка. А ва многіх мейсцах СССР яна дэмонстравалася з вялікім посьпехам. У чым-жа сакрэт яе посьпеху? На наш погляд, сакрэт у яе яскравым рэалізьме. Ці забудзе глядач абрубленыя пальцы на краю студні, ці твар селяніна ў агні? Не. Гэта паказана так праўдзіва, што цяжка забыць...

Бязумоўна стужка мае і недахопы (расьцягнутасьць некаторых мейсц, трафарэтнасьць некаторых прыёмаў гульні і г. д.) але яны бадай не заўважваюцца гледачом.

Кожны комсамолец павінен бачыць „Трыпольскую трагэдыю“. Раім яе і тым, якія любяць гаварыць, што «комсамольцы--гэта толькі балтуны». **Хай ведаюць, што комсамольцы ня толькі ўмеюць на сходах гаварыць аб барацьбе за рэволюцыю, што яны ўмеюць і змагацца і паміраць за яе.**

М. Таўбэ.

Да 14-га мая

Запісвайся ў лік экскурсантаў!

У паццы «**да экскурсыі**» **ўжо звыш 70 заяў ад рабоча-сялянскай моладзі нашай рэспублікі, якая жадае прыняць удзел у майскай паездцы па маршруту Менск—Ленінград—Волхаўбуд—Кранштат.**

Лік гэтых заяў з кожным днём павялічваецца.

Выгляд Волхаўскай гідро-электростанцыі

Там мы будзем у маі!

Экскурсыйная камісія прымае заявы да 15-га красавіка г.г.

Падрабязныя ўмовы паездкі ўжо друкаваліся ў папярэдніх нумарох «Чырвонай Зьмены«, а таксама сабраны ў асобнай абвестцы, якая зараз распаўсюджваецца па комсамольскай організацыі.

Мы раім:

1) Пачынай ўжо цяпер адкладваць грошы на паездку (праз касу ашчаднасьці ці іншым шляхам).

2) Калі з грашыма будзе тугавата—зьвярніся за пазычкаю ў касу ўзаемадапамогі.

3) Растармашы ячэйку, каб яна пачала стварэньне экскурсыйнага фонду (падпісныя лісты, платныя вечары, культфонды профорганізацый, работа на прадпрыемствах лішнюю гадзіну—паўтары.

4) Уважліва сачы за газэтай. На апошняй старонцы друкуюцца падрабязныя весткі аб экскурсыі.

5) Пасьпяшы з падачай заявы ў рэдакцыю, бо пры надборы ўдзельнікаў экскурсыі будзе таксама ўлічвацца тэрмін падачы заявы.

Сёньня убачым „Змрок“

Сеньня ў Дзяржтэатры адбудзецца чацьверты спэктакль для моладзі. Ставіцца „Змрок“.

Білеты днем прадаюцца ў рэдакцыі «Чырвонай Зьмены», а вечарам у касе тэатру.

Праз тры дні

Праз тры дні, у нядзелю, 20-га сакавіка ў Белдзяржтэатры адбудзецца вялікі ранішнік моладзі, у праграму якога ўваходзяць багаты концэрт і дыспут аб пастаноўках, паказаных моладзі.

Білеты ад 10 да 45 капеек прадаюцца днём у рэдакцыі «Чырвонай Зьмены» а вечарам у клюбе «КІМ».

Апавяшчэньні

Сход матак комсамольцаў.

У хуткім часе рэдакцыя газэты «Чырвоная Зьмена» пры ўдзеле МЦРК склікае сход матак комсамольцаў па пытаньню зьніжэньні розьнічных цэн. Апавяшчаючы аб гэтым за некалькі дзён, «Чырвоная Зьмена» зьвяртаецца да ўсіх комсамольцаў з просьбай падрыхтаваць матак да гэтага сходу.

Згублены:

—Комсамольскі білет № 2461 на імя Альтшуля Рувіма, выдадзены Слуцкім АК ЛКСМБ.

—Часовае пасьведчаньне № 801 на імя Таміла Алеся, выдадзенае Слуцкім АК ЛКСМБ.

—Часовае пасьведчаньне № 446 на імя Прэбышэня Яўхіма, выдадзенае Слуцкім АК ЛКСМБ.

—Кандыдацкая картка № 152 на імя Бэнэнсона, выдадзеная Менскім АК ЛКСМБ.

Ня пужайся, а ведай што:

хваробу грып можна папярэдзіць.—Уважліва прачытай, што надрукована ніжэй:

Адкуль бярэцца грып?

Грып гэта старая, даўно вядомая хвароба. Так зваць яе пачалі з 1743 году, а вядома яна яшчэ даўно. Больш двух тысяч год таму назад гісторык старажытняй Грэцыі **Фукідзід** апісваў хваробу, падобную на грып.

Распаўсюджваецца грып праз мікроб—жывую істоту, якую нельга бачыць простым вокам.

Адны вучоныя думаюць, што мікроб грыпу быў вынайдзен нямецкім вучоным **Пфэйфэрам** у 1892 годзе і што ён прадстаўляе сабой драбнейшую палачку, якая хутка намнажаецца ў макроце і сьлізі. Другія вучоныя гавораць, што не адна толькі „палачка“, вынайдзеная **Пфэйфэрам**, выклікае грып. Тут ёсьць і іншыя мікробы, але яны такія дробныя, што іх праз мікраскоп нельга ўбачыць. Некаторыя вучоныя, асабліва японскія, думаюць, што грыпам захвараюць не ад „палачкі“ **Пфэйфэра**, а ад многіх мікробаў, якія знаходзяцца ў здоровых людзей у зеве і горле і што „палачка“ **Пфэйфэра** ўзмацняе толькі пладавітасьць гэтых мікробаў.

Як-бы там ня было, але ўжо добра вядома, што досыць **толькі гэтым мікробам папасьці з паветрай ці сьлюной у нос, глотку, бронхі здаровага чалавека, як яны там намнажаюцца, выдзяляюць атруту, атручваюць ёю чалавечы організм—і чалавек пачынае хварэць грыпам.**

Трэба сказаць, што ў крыві жывёлы і чалавека маюцца чырвоныя і белыя крывяныя шарыкі. Белыя, якія завуцца фагоцытамі, заўсёды вядуць барацьбу з тымі мікробамі, якія пападаюць у організм праз паветра ў часе дыханьня, праз сьлюну альбо рану і нават простую скрабіну. Фагоцыты—нашы верныя слугі. Яны накідваюцца на мікробы, абкружваюць іх і пераварваюць, чым і зьніжаюць. Фагоцыты перамагаюць у гэтай барацьбе толькі тады, калі чалавек здаровы, калі яго організм не паслаблены. У праціўным выпадку перамагаюць мікробы, яны вельмі хутка намнажаюцца, а фагоцыты гінуць і чалавек захворвае той хваробай, якую прынесьлі з сабой мікробы.

Як распаўсюджваецца хвароба

Пры грыпе, як ужо было сказана, зараза (мікроб) жыве ў зеве, глотцы, бронхах і лёгкіх хворага. Досыць толькі хвораму чыхнуць, кашлянуць, гаварыць, як гэтыя мікробы вылятаюць са сьлюной, ці сьлізьзю ў паветра, а ў драбнейшай кроплі сьлюны альбо сьлізі знаходзіцца вялікая колькасьць мікробаў. Яны могуць папасьці на здаровага чалавека, на бялізну, сьценку, падлогу. Яны высахнуць, але сілы ня губляюць і разам з пылам могуць папасьці ў рот ці нос здаровага чалавека і заразіць яго.

Можна і прасьцей заразіцца—праз дыханьне і пацалунак. Досыць хвораму пакалупаць у роце, альбо носе пальцам, альбо выцерці рукою губы, альбо высмаркацца ў руку, а потым падаць гэту руку здароваму, каб заразіць яго грыпам. Досыць папіць з таго-ж кубку, з якога піў хворы, каб заразіцца грыпам. Досыць хвораму плюнуць, ці харкнуць на падлогу, каб заразіць праз некаторы час не аднаго, а, можа быць, дзясятак і больш здаровых.

Вось як лёгка распаўсюджваецца зараза грыпу і як неабходна, наперш, самому сьцерагчыся заразы, а, падругое, берагчы ад яе другіх.

Выраж і захавай!

Меры прадасьцярожнасьці:

1. Пры кашлю і чыханьні неабходна прыкрываць рот, лепш усяго хусткай

2. Не пляваць на падлогу.

3. Добра і часта мыць падлогу.

4. Праветрываць і асьвяжаць памяшканьне.

5. Мыць часьцей рукі мылам.

6. Зьбягаць рукапажацьця.

7. Асьцерагацца сільнага ахаладжэньня організму альбо пераграваньня яго, што паслабляе організм і спрыяе захвараньню грыпам.

8. Ня ўжываць сьпіртных напіткаў—алкаголь паслабляе організм.

9. Паласкаць рот растворам борнай кіслаты, альбо звычайнай сталовай солі (паўтары чайных лыжкі на шклянку варанай вады).

10. Пры падазронасьці на захварэньне грыпам хвораму трэба легчы ў пасьцель і неадкладна паведаміць ў бліжэйшую амбуляторыю.

11. Хворага, па магчымасьці, трэба адмяжаваць ад акаляючых.

Адказныя рэдактары { А. БАРАНЬНІКАЎ. А. КУРЦІК.

Галоўлітбел № 24445 2 Дзяржрукарня БДВ.